WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (druga izba w składzie powiększonym)

z dnia 12 września 2007 r. *

W sprawie T-25/04

González y Díez, SA, z siedzibą w Villabona-Llanera, Asturia (Hiszpania), reprezentowana przez adwokatów J. Díez-Hochleitnera oraz A. Martíneza Sáncheza,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, początkowo reprezentowanej przez J. Buendíę Sierrę, działającego w charakterze pełnomocnika, a następnie przez C. Urracę Caviedesa, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez adwokata J. Buendíę Sierrę,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności art. 1, 3 i 4 decyzji Komisji 2004/340/WE z dnia 5 listopada 2003 r. w sprawie pomocy na pokrycie wydatków nadzwyczajnych na rzecz González y Díez, SA (pomocy na 2001 r. i nadużycia pomocy na 1998 r. i 2000 r.), zmieniającej decyzję 2002/827/EWWiS (Dz.U. 2004, L 119, str. 26),

* Język postępowania: hiszpański.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (druga izba w powiększonym składzie),

w składzie: J. Pirrung, prezes, A.W.H. Meij, N.J. Forwood, I. Pelikánová i S. Papasavvas, sędziowie,

sekretarz: K. Andová, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 31 stycznia 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

1 Artykuł 5 ust. 1 decyzji Komisji nr 3632/93/EWWiS z dnia 28 grudnia 1993 r. dotyczącej wspólnotowego systemu interwencji państw członkowskich na rzecz przemysłu węglowego (Dz.U. L 329, str. 12) brzmi następująco:

„Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

1. Pomoc państwa przyznana przedsiębiorstwom w celu umożliwienia im pokrycia kosztów powstających lub powstałych w wyniku modernizacji, racjonalizacji

i restrukturyzacji przemysłu węglowego, które nie są związane z bieżącą produkcją (odziedziczone zobowiązania), może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, jeżeli jej kwota nie przekracza tych kosztów. Taka pomoc może być przeznaczona na pokrycie:

— kosztów obciążających wyłącznie te przedsiębiorstwa, które prowadzą lub prowadziły restrukturyzację,

— kosztów obciążających kilka przedsiębiorstw.

Kategorie kosztów wynikających z modernizacji, racjonalizacji i restrukturyzacji przemysłu węglowego są określone w załączniku do niniejszej decyzji" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej].

2 Załącznik do decyzji nr 3632/93, zatytułowany „Definicja kosztów objętych art. 5 ust. 1", stanowi między innymi:

„I. Koszty obciążające wyłącznie te przedsiębiorstwa, które prowadzą lub prowadziły restrukturyzację i racjonalizację,

to jest wyłącznie:

[…]

c) wypłata emerytur i świadczeń pozaustawowych na rzecz pracowników, którzy utracili zatrudnienie w wyniku procesu restrukturyzacji i racjonalizacji, oraz pracownikom uprawnionym do takich wypłat przed restrukturyzacją;

[…]

e) koszty rezydualne wynikające z przepisów podatkowych, ustawowych lub administracyjnych;

f) dodatkowe prace zabezpieczające pod ziemią, wynikające z restrukturyzacji;

g) szkody górnicze, jeżeli można je przypisać poprzednio funkcjonującym obszarom wydobycia;

h) koszty rezydualne wynikające z opłat dla instytucji odpowiedzialnych za dostawę wody i odprowadzanie ścieków;

i) inne koszty rezydualne wynikające z dostawy wody i odprowadzania ścieków;

[…]

k) nadzwyczajna rzeczywista amortyzacja, jeżeli wynika ona z restrukturyzacji przemysłu (bez uwzględniania rewaloryzacji przeprowadzanych od 1 stycznia 1986 r., które przekraczały stopę inflacji);

l) koszty związane z utrzymywaniem dostępu do złóż węgla po zakończeniu przerwy w eksploatacji.

[…]".

3 Z art. 12 decyzji nr 3632/93 wynika, że weszła ona w życie w dniu 1 stycznia 1994 r. i wygasła w dniu 23 lipca 2002 r.

4 Artykuł 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego (Dz.U. L 205, str. 1) stanowi:

„Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

1. Pomoc państwa przyznana przedsiębiorstwom, które prowadzą lub prowadziły działalność związaną z produkcją węgla, w celu umożliwienia im pokrycia kosztów powstających lub powstałych w wyniku racjonalizacji i restrukturyzacji przemysłu węglowego, które nie są związane z bieżącą produkcją („odziedziczone

zobowiązania"), jest traktowana jako zgodna ze wspólnym rynkiem przy założeniu, że wypłacona kwota nie przekracza tych kosztów. Taka pomoc może być wykorzystana na pokrycie:

a) kosztów poniesionych tylko przez przedsiębiorstwa, które prowadzą lub prowadziły restrukturyzację, to jest kosztów związanych z rekultywacją terenów pokopalnianych przeprowadzoną zgodnie z wymogami ochrony środowiska;

b) kosztów poniesionych przez kilka przedsiębiorstw.

2. Kategorie kosztów wynikających z racjonalizacji i restrukturyzacji przemysłu węglowego są określone w załączniku".

5 Załącznik do rozporządzenia nr 1407/2002, zatytułowany „Definicje kosztów określonych w art. 7", stanowi między innymi:

„1. Koszty poniesione i zaplanowane tylko przez przedsiębiorstwa, które prowadzą lub przeprowadziły proces restrukturyzacji i racjonalizacji

Wyłącznie:

[…]

c) wypłata emerytur i świadczeń poza systemem ustawowym pracownikom, którzy stracili pracę w wyniku procesu restrukturyzacji i racjonalizacji, oraz pracownikom uprawnionym do takich wypłat przed restrukturyzacją;

[…]

f) koszty wynikające z przepisów administracyjnych, prawnych lub podatkowych;

g) dodatkowe prace zabezpieczające pod ziemią, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych;

h) szkody górnicze przy założeniu, że zostały one spowodowane przez jednostki produkcyjne przewidziane do zamknięcia z powodu restrukturyzacji;

i) koszty związane z rekultywacją terenów pokopalnianych, zwłaszcza:

— koszty wynikające z opłat dla instytucji odpowiedzialnych za dostawy wody i usuwanie wody odpadowej,

— inne koszty wynikające z dostaw wody i odprowadzania ścieków;

[…]

k) nadzwyczajna rzeczywista amortyzacja przy założeniu, że wynika ona z zamknięcia jednostek produkcyjnych (bez uwzględniania rewaloryzacji, która nastąpiła od dnia 1 stycznia 1994 r. i była wyższa niż stopa inflacji).

[…]".

6 Artykuł 14 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 1407/2002 stanowi, że znajduje ono zastosowanie od dnia 24 lipca 2002 r.

7 Komunikat Komisji 2002/C 152/03 dotyczący niektórych aspektów rozpatrywania spraw z zakresu konkurencji po wygaśnięciu traktatu EWWiS (Dz.U. 2002, C 152, str. 5) precyzuje konsekwencje, jakie Komisja ma zamiar wyciągnąć z wygaśnięcia traktatu EWWiS, między innymi przy rozpatrywaniu spraw dotyczących pomocy państwa dla przemysłu węglowego.

Okoliczności powstania sporu

8 Skarżąca jest przedsiębiorstwem wydobywczym, którego kopalnie znajdują się w Asturii. Przedsiębiorstwo to obejmuje kopalnię odkrywkową w rejonie wydobywczym zwanym „Buseiro" i dwie kopalnie głębinowe położone w rejonie wydobywczym zwanym „Sorriba", z których jedna znajduje się w podrejonie zwanym „La Prohida", a druga — w podrejonie zwanym „Tres Hermanos".

9 W decyzjach 98/637/EWWiS z dnia 3 czerwca 1998 r. (Dz.U. L 303, str. 57) oraz 2001/162/EWWiS z dnia 13 grudnia 2000 r. (Dz.U. 2001, L 58, str. 24) w sprawie przyznania przez Hiszpanię pomocy na rzecz przemysłu węglowego, odpowiednio na 1998 r. i 2000 r., Komisja zezwoliła Królestwu Hiszpanii na przyznanie pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych na podstawie art. 5 decyzji nr 3632/93, przeznaczonej na pokrycie kosztów technicznych w związku z zamykaniem obszarów wydobycia w wyniku modernizacji, racjonalizacji, restrukturyzacji i ograniczenia działalności hiszpańskiego przemysłu węglowego.

10 Władze hiszpańskie na 1998 r. i 2000 r. przekazały skarżącej kwoty w wysokości, odpowiednio, 651 908 560 hiszpańskich peset (ESP) (czyli 3 918 049,35 EUR) oraz 463 592 384 ESP (czyli 2 786 246,34 EUR), przeznaczone na pokrycie technicznych kosztów ograniczenia rocznych mocy produkcyjnych o 48 000 t w 1998 r. i 38 000 t w 2000 r. To zmniejszenie mocy produkcyjnych miało nastąpić w 1998 r. we wszystkich kopalniach odkrywkowych rejonu Buseiro, a w 2000 r. w głębinowej kopalni Sorriba (podrejon La Prohida) i miało wynosić 26 000 t, jak również w kopalni odkrywkowej Buseiro, gdzie miało wynosić 12 000 t.

11 W dniu 23 lipca 1998 r. spółka Mina la Camocha nabyła 100% udziałów w kapitale skarżącej. W następstwie informacji, jakie pojawiły się w prasie w czerwcu 1999 r., sugerujących, że pomoc otrzymana przez skarżącą w 1998 r. przekraczała koszty rzekomego zmniejszenia mocy produkcyjnych, biorąc pod uwagę, że zostały one zaksięgowane jako przychody operacyjne i przekazane spółce dominującej, Komisja postanowiła zbadać kwestię przyznania na rzecz skarżącej pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych i pismem z dnia 25 października 1999 r. wezwała Królestwo Hiszpanii do przedstawienia jej informacji na ten temat. W późniejszych pismach Komisja rozszerzyła swoje żądania informacji na pomoc przyznaną na 2000 r. i 2001 r. W czasie wymiany pism, która trwała aż do kwietnia 2002 r., władze hiszpańskie przekazały żądane informacje.

12 Pismem z dnia 21 listopada 2000 r., uzupełnionym pismami z dnia 19 i 21 marca 2001 r., Królestwo Hiszpanii zgłosiło Komisji pomoc na rzecz przemysłu węglowego, jaką zamierzało ono przyznać w 2001 r. Pomoc ta obejmowała między innymi kwotę w wysokości 393 971 600 ESP (2 367 817 EUR) przeznaczoną na pokrycie kosztów skarżącej związanych ze zmniejszeniem rocznych mocy produkcyjnych o 34 000 t, które miało zostać przeprowadzone w 2001 r. w podrejonie La Prohida.

13 W decyzji 2002/241/EWWiS z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie przyznania przez Hiszpanię pomocy na rzecz przemysłu węglowego na 2001 r. (Dz.U. 2002, L 82, str. 11) Komisja zezwoliła Królestwu Hiszpanii na wypłacenie pomocy przeznaczonej na pokrycie technicznych kosztów zamknięcia obszarów wydobycia będącego wynikiem modernizacji, racjonalizacji, restrukturyzacji i ograniczenia działalności hiszpańskiego przemysłu węglowego, jednak z wyjątkiem pomocy przeznaczonej dla skarżącej, w odniesieniu do której Komisja zastrzegła wydanie rozstrzygnięcia w późniejszym terminie. W odniesieniu do tej ostatniej pomocy Komisja zamierzała uprzednio przeanalizować informacje, jakie miały jej przekazać władze hiszpańskie w odniesieniu do pomocy przyznanej skarżącej na 1998 r. i 2000 r.

14 Pismem z dnia 13 maja 2002 r. Królestwo Hiszpanii poinformowało Komisję, że w oczekiwaniu na wydanie przez nią decyzji w tym względzie wypłaciło skarżącej kwotę 383 322 896 ESP (2 303 817 EUR) na 2001 r., która była niższa od zgłoszonej kwoty pomocy.

15 W decyzji 2002/827/EWWiS z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie przyznania przez Hiszpanię pomocy na rzecz przedsiębiorstwa González y Díez, SA na lata 1998, 2000 i 2001 (Dz.U. L 296, str. 80) Komisja uznała za niezgodną ze wspólnym rynkiem pomoc przyznaną skarżącej w celu pokrycia nadzwyczajnych kosztów restrukturyzacji w latach 1998, 2000 i 2001 w łącznej wysokości 5 113 245,96 EUR

(850 772 542 ESP). Kwota ta odpowiadała, po pierwsze, wysokości pomocy przyznanej na 1998 r. i 2000 r., wynoszącej 2 745 428,96 EUR (456 800 943 ESP), a po drugie, pomocy w wysokości 2 367 817 EUR (393 971 600 ESP), która została zgłoszona Komisji przez Królestwo Hiszpanii na 2001 r.

16 W dniu 17 września 2002 r. skarżąca wniosła skargę o stwierdzenie nieważności art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827. Skarga ta została zarejestrowana w sekretariacie Sądu pod numerem T-291/02.

17 W świetle argumentów przedstawionych w ramach tej skargi Komisja wyraziła wątpliwości co do niektórych aspektów procedury prowadzącej do wydania decyzji 2002/827. Komisja postanowiła więc wznowić formalne postępowanie wyjaśniające w celu cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 i zastąpienia tej decyzji nową decyzją. Pismem z dnia 19 lutego 2003 r. Komisja poinformowała Królestwo Hiszpanii o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE. Wezwanie do przedstawienia uwag na podstawie tego postanowienia zostało opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 10 kwietnia 2003 r. (Dz.U. C 87, str. 17).

18 W dniu 5 listopada 2003 r. Komisja wydała decyzję 2004/340/WE w sprawie pomocy na pokrycie wydatków nadzwyczajnych na rzecz przedsiębiorstwa Gonzáles y Díez SA (pomoc na 2001 r. i nadużycie pomocy w 1998 r. i 2000 r.), zmieniającą decyzję 2002/827 (Dz.U. 2004, L 119, str. 26) (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją"). Zaskarżona decyzja została doręczona Królestwu Hiszpanii w dniu 6 listopada 2003 r. pod numerem C (2003) 3910 i opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 23 kwietnia 2004 r.

19 Artykuł 1 zaskarżonej decyzji stanowi, że przyznanie przez Królestwo Hiszpanii na rzecz skarżącej pomocy w wysokości 3 131 726,47 EUR w celu pokrycia, na podstawie art. 5 decyzji nr 3632/93, kosztów nadzwyczajnych restrukturyzacji w 1998 r. i 2000 r.

stanowi nadużycie w zastosowaniu decyzji 98/637 i 2001/162 i jest niezgodne ze wspólnym rynkiem.

20 Artykuł 2 zaskarżonej decyzji uznaje za zgodną z art. 7 rozporządzenia nr 1407/2002 przyznaną skarżącej pomoc wysokości 2 249 759,37 EUR (374 328 463 ESP) w celu pokrycia w 2001 r. nadzwyczajnych kosztów związanych z zamknięciami [obszarów wydobycia] w latach 1998–2001.

21 Artykuł 3 lit. a) zaskarżonej decyzji uznaje za niezgodną z art. 7 rozporządzenia nr 1407/2002 pomoc w wysokości 602 146,29 EUR (100 188 713 ESP) przyznaną na 2001 r. na inwestycje w infrastrukturę kopalnianą w celu prowadzenia wydobycia z podrejonu Tres Hermanos. Artykuł 3 lit. b) zaskarżonej decyzji dodaje, że niezgodna z tym samym przepisem jest także pomoc w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) przyznana na 2001 r. w celu ustanowienia rezerwy mającej na celu pokrycie przyszłych kosztów związanych z zamknięciem podrejonu La Prohida i częściowym zamknięciem rejonu Buseiro, które miały miejsce w latach 1998–2001.

22 Artykuł 4 ust. 1 lit. a) zaskarżonej decyzji nakazuje Królestwu Hiszpanii odzyskanie od skarżącej pomocy wypłaconej na 1998 r. i 2000 r., o której mowa w art. 1 tej decyzji. Artykuł 4 ust. 1 lit. b) zaskarżonej decyzji nakazuje odzyskanie od skarżącej kwoty 54 057,63 EUR (8 994 433 ESP), bezprawnie wypłaconej przed zezwoleniem przez Komisję na przyznanie pomocy na 2001 r. i stanowiącej niedozwoloną nadwyżkę w stosunku do pomocy dozwolonej na mocy art. 2 zaskarżonej decyzji, jak również, w razie konieczności, jakiejkolwiek innej kwoty pomocy bezprawnie wypłaconej w tych samych okolicznościach.

23 Artykuł 6 zaskarżonej decyzji stanowi, że art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 zostają uchylone.

24 W następstwie wniosku o umorzenie postępowania przedstawionego przez Komisję Sąd zakończył postępowanie w sprawie T-291/02 postanowieniem z dnia 2 września 2004 r. w sprawie González y Díez przeciwko Komisji (niepublikowanym w Zbiorze).

Postępowanie

25 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 22 stycznia 2004 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

26 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (druga izba w powiększonym składzie) postanowił o otwarciu procedury ustnej i w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu Sądu zwrócił się do stron z pytaniami na piśmie, na które udzieliły one odpowiedzi w wyznaczonym terminie.

27 Na posiedzeniu w dniu 31 stycznia 2007 r. Sąd wysłuchał wystąpień stron i ich odpowiedzi na postawione im przezeń pytania.

28 W trakcie rozprawy skarżąca przedstawiła dokument zawierający opis struktury rejonu Sorriba. Po wysłuchaniu stron dokument ten włączono do akt sprawy postanowieniem prezesa drugiej izby w powiększonym składzie.

29 Komisja została upoważniona do złożenia w sekretariacie Sądu dokumentu zatytułowanego „Anexo al informe pericial sobre la ayuda a la reducción de actividad de la empresa Gonzáles y Díez, SA" (załącznik do sprawozdania z ekspertyzy w przedmiocie pomocy na ograniczenie działalności przedsiębiorstwa Gonzáles y Díez, SA) z dnia 17 września 2002 r. Skarżącej umożliwiono przedstawienie uwag dotyczących tego dokumentu, z czego skorzystała ona w wyznaczonym terminie. Po wysłuchaniu stron Sąd postanowił o włączeniu tego dokumentu do akt sprawy.

30 Postępowanie ustne zostało zamknięte decyzją prezesa drugiej izby w powiększonym składzie z dnia 9 marca 2007 r.

Żądania stron

31 Skarżąca wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności art. 1, 3 i 4 zaskarżonej decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

32 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi jako bezzasadnej;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

33 Skarżąca podnosi cztery zarzuty, oparte odpowiednio na braku kompetencji Komisji do wydania art. 1, 3 i 4 zaskarżonej decyzji, naruszeniu istotnych wymogów proceduralnych w postępowaniu w sprawie cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 i wydania zaskarżonej decyzji, naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań i istotnych wymogów proceduralnych oraz na popełnieniu oczywistego błędu w ocenie.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na braku kompetencji Komisji do wydania art. 1, 3 i 4 zaskarżonej decyzji

Argumenty stron

34 Skarżąca utrzymuje, że traktat EWWiS i traktat WE nie przyznają Komisji kompetencji do wydania decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie cofnięcia i wydania zaskarżonej decyzji.

35 W odniesieniu do traktatu EWWiS skarżąca stwierdza, że nie może on służyć za podstawę prawną po jego wygaśnięciu, które miało miejsce w dniu 23 lipca 2002 r. (opinia rzecznika generalnego S. Albera w sprawach połączonych C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P i C-180/01 P International Power i in. przeciwko NALOO, w której wyrok Trybunału został wydany w dniu 2 października 2003 r., Rec. str. I-11421, I-11425, pkt 48).

36 W odniesieniu do traktatu WE skarżąca podnosi, że na mocy art. 305 ust. 1 WE traktat ten nie wskazuje dla Komisji podstawy prawnej do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie pomocy przyznanej na lata 1998, 2000 i 2001.

37 Skarżąca wskazuje bowiem, że postanowienia traktatu WE stosowane do produktów wchodzących w zakres zastosowania traktatu EWWiS nie mogą zostać zastosowane z mocą wsteczną do sytuacji zaistniałych przed wygaśnięciem tego ostatniego traktatu. Skarżąca podnosi, że zastosowanie przepisów prawa do sytuacji zaistniałych przed ich wejściem w życie byłoby niezgodne z zasadą pewności prawa (wyroki Trybunału z dnia 11 lipca 1991 r. w sprawie C-368/89 Crispoltoni, Rec. str. I-3695, pkt 17, z dnia 15 lipca 1993 r. w sprawie C-34/92 GruSa Fleisch, Rec. str. I-4147, pkt 22, opinia rzecznika generalnego P. Légera w sprawie C-223/95 Moksel, w której wyrok Trybunału został wydany w dniu 7 maja 1997 r., Rec. str. I-2379, I-2381, pkt 40–42). Na poparcie tego stwierdzenia skarżąca wskazuje również na art. 28 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z dnia 23 maja 1969 r. (Recueil des traités des Nations unies, tom 788, str. 354), który ustanawia zasadę niedziałania traktatów wstecz. Zdaniem skarżącej, gdyby państwa członkowskie chciały dopuścić zastosowanie traktatu WE do przemysłu węglowego w odniesieniu do sytuacji zaistniałych przed 24 lipca 2002 r., stwierdziłyby to w sposób wyraźny.

38 Skarżąca stwierdza, że Komisja nie mogła zatem w oparciu o art. 88 ust. 2 WE i jego przepisy wykonawcze wydać decyzji o cofnięciu lub zmianie pomocy dla przemysłu węglowego, dozwolonej w systemie traktatu EWWiS lub w odniesieniu do której nie zajęto stanowiska w okresie obowiązywania tego traktatu.

39 Ponadto art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 1407/2002, który przewiduje zastosowanie tego rozporządzenia od dnia 24 lipca 2002 r., według skarżącej potwierdza niemożność zastosowania z mocą wsteczną traktatu WE. Skarżąca wskazuje również, że z treści tego rozporządzenia wynika, iż ustawodawca wspólnotowy miał zamiar uchwalić przepisy jedynie na przyszłość, ponieważ żaden z przepisów tego rozporządzenia nie reguluje pomocy przyznanej na rzecz przemysłu węglowego przed jego wejściem w życie.

40 Skarżąca podkreśla, że w każdym razie zasada niedziałania wstecz przepisów ograniczających prawa osobiste nie może być pominięta ani przez państwa członkowskie, ani przez ustawodawcę wspólnotowego, ponieważ jest ona uznana w porządkach konstytucyjnych państw członkowskich.

41 Skarżąca dodaje, że Komisja miała świadomość tego, że reguły traktatu WE nie miały zastosowania do pomocy na rzecz przemysłu węglowego dotyczącej okresu przed wygaśnięciem traktatu EWWiS. Miałoby to wynikać z pkt 25 komunikatu 2002/C 152/03 oraz z faktu, że Komisja w pkt 46 tego komunikatu wskazała, że uznawała za konieczne zamknięcie postępowań dotyczących pomocy państwa dla przemysłu węglowego przed wygaśnięciem traktatu EWWiS.

42 Skarżąca podkreśla, że jej celem nie jest wskazanie na istnienie próżni prawnej po wygaśnięciu traktatu EWWiS, lecz jedynie stwierdzenie, że Komisja miała obowiązek wykonać uprawnienia przyznane jej przez traktat EWWiS w celu cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827.

43 W odniesieniu do procedury, jakiej należało przestrzegać w celu zbadania wykonania obowiązków wynikających z traktatu EWWiS w odniesieniu do pomocy przyznanej skarżącej na lata 1998, 2000 i 2001, skarżąca stwierdza, że można byłoby zastosować art. 226 WE.

44 Skarżąca kwestionuje znaczenie art. 3 UE dla kwestii kompetencji Komisji i stwierdza, że to postanowienie jest obce wspólnotowemu systemowi przydziału kompetencji. Podważa ona również znaczenie zasady eksponowanej przez Komisję, według której w przypadku braku przepisów przejściowych nowe przepisy stosują się do przyszłych

skutków sytuacji powstałej pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów. Skarżąca podkreśla bowiem, że sprzeciwia się jedynie stosowaniu z mocą wsteczną traktatu WE do sytuacji przeszłej, a nie do sytuacji przyszłej, powstałej pod rządami uchylonych przepisów. Wreszcie skarżąca kwestionuje także możliwość dokonania rozróżnienia między przepisami materialnymi i formalnymi.

45 Komisja zauważa przede wszystkim, że kwestię kompetencji Komisji do wydania zaskarżonej decyzji należy rozstrzygnąć w świetle jedności wspólnotowego porządku prawnego obejmującego traktaty EWWiS i WE, o której mowa w art. 3 UE. Następnie Komisja stwierdza, że kompetencja Komisji w zakresie kontroli pomocy państwa nie ulega żadnej wątpliwości, ponieważ zarówno traktat EWWiS, jak i traktat WE powierzyły jej uprawnienia kontrolne w tej dziedzinie.

46 Komisja utrzymuje, że w braku przepisów przejściowych nowe przepisy znajdują natychmiastowe zastosowanie do przyszłych skutków stanu prawnego powstałego pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów (opinia rzecznika generalnego S. Albera w ww. sprawie International Power i in. przeciwko NALOO, pkt 48). Komisja stwierdza, że w dziedzinie pomocy państwa w prawie pierwotnym nie uchwalono żadnych przepisów przejściowych. Komisja dodaje, że orzecznictwo wyłączające zastosowanie postanowień traktatu WE z zakresu pomocy państwa do sytuacji objętych traktatem EWWiS na mocy art. 305 WE dotyczy rozwiązywania kolizji przepisów obowiązujących jednocześnie i nie znajduje zastosowania do sytuacji, w której normy te obowiązują jedna po drugiej.

47 Komisja wyjaśnia, że między przepisami formalnymi i materialnymi tradycyjnie ustanawia się rozróżnienie. W odniesieniu do przepisów formalnych stosuje się te, które obowiązywały w chwili wszczęcia danego etapu postępowania [wyrok Trybunału z dnia 6 lipca 1993 r. w sprawach połączonych C-121/91 i C-122/91 CT Control (Rotterdam) i JCT Benelux przeciwko Komisji, Rec. str. I-3873, pkt 22]. Tak

więc wznowienie postępowania mającego za przedmiot pomoc przyznaną przed wygaśnięciem traktatu EWWiS powinno zostać przeprowadzone na podstawie art. 88 WE i rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88 WE] (Dz.U. L 83, str. 1).

48 W odniesieniu do znajdującego zastosowanie prawa materialnego Komisja uważa, że należy rozróżnić z jednej strony pomoc na 2001 r., a z drugiej strony pomoc na 1998 r. i 2000 r. W odniesieniu do pomocy na 2001 r. w zaskarżonej decyzji należało zastosować art. 7 rozporządzenia nr 1407/2002, zgodnie z pkt 47 komunikatu 2002/C 152/03, z wyrażoną w motywie 24 rozporządzenia nr 1407/2002 wolą ustawodawcy w zakresie stosowania go z mocą wsteczną, z wyrokiem Trybunału z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie C-162/00 Pokrzeptowicz-Meyer, Rec. str. I-1049, pkt 50 oraz z rolą lex generalis, którą art. 305 WE przyznaje traktatowi WE w stosunku do traktatu EWWiS.

49 Komisja podnosi również, że w każdym razie treść art. 7 i załącznika do rozporządzenia nr 1407/2002 jest identyczna z treścią art. 5 i załącznika do decyzji nr 3632/93, poprzednio stosowanej, z wyjątkiem tego, że nowy system dopuszcza pomoc na całkowite zamknięcie jednostek produkcyjnych, podczas gdy system EWWiS dopuszczał także pomoc na częściowe ich zamknięcie. Komisja wskazuje jednak, że w niniejszym przypadku pomoc na 2001 r. miała związek z całkowitym zamknięciem instalacji podrejonu La Prohida. Ponieważ stosowany system był więc w niniejszej sprawie identyczny, następstwo w czasie systemów podlegających traktatowi EWWiS i traktatowi WE nie spowodowało niekorzystnych skutków dla skarżącej.

50 W odniesieniu do pomocy z 1998 r. i 2000 r. Komisja podnosi, że w zaskarżonej decyzji nie przeprowadzono żadnej nowej analizy na podstawie norm ogólnych traktatu EWWiS i WE, lecz poprzestano na zbadaniu, czy spełniono warunki określone w decyzjach 98/637 i 2001/162. Legalność tej pomocy należało więc ocenić jedynie pod względem warunków ustalonych we wspomnianych decyzjach zezwalających na przyznanie pomocy, które w dalszym ciągu są w całości wiążące.

51 W odniesieniu do argumentu skarżącej, według którego Komisja powinna była działać na podstawie art. 226 WE, instytucja ta stwierdza, że chociaż traktat WE stosuje się w celu zapewnienia poszanowania warunków, pod jakimi została przyznana pomoc na podstawie traktatu EWWiS, to nie można kwestionować stosowania art. 88 WE, który jest postanowieniem znajdującym zastosowanie ratione materiae.

52 Komisja wreszcie zaznacza, że teza skarżącej, oparta na braku kompetencji Komisji, mogłaby prowadzić do uznania, że Komisja nie ma jej również w celu cofnięcia decyzji 2002/827 oraz że nie można stwierdzić nieważności decyzji wydanej na podstawie traktatu EWWiS po wygaśnięciu tego traktatu, ponieważ kompetencja sądów krajowych ma tę samą podstawę co kompetencja Komisji.

Ocena Sądu

53 Traktaty wspólnotowe utworzyły jednolity porządek prawny (zob. podobnie opinię Trybunału 1/91 z dnia 14 grudnia 1991 r., Rec. str. I-6079, pkt 21 i wyrok Sądu z dnia 27 czerwca 1991 r. w sprawie T-120/89 Stahlwerke Peine-Salzgitter przeciwko Komisji, Rec. str. II-279, pkt 78), w ramach którego — co odzwierciedla art. 305 ust. 1 WE — traktat EWWiS jest systemem szczególnym stanowiącym odstępstwo od uregulowań o charakterze ogólnym ustanowionych w traktacie WE.

54 Na podstawie art. 97 traktatu EWWiS wygasł on w dniu 23 lipca 2002 r. W konsekwencji w dniu 24 lipca 2002 r. zakres zastosowania systemu ogólnego wynikającego z traktatu WE rozszerzył się na sektory, które początkowo regulowane były przez traktat EWWiS.

55 O ile zastąpienie ram prawnych traktatu EWWiS przez traktat WE spowodowało od dnia 24 lipca 2002 r. zmianę podstawy prawnej dla obowiązujących uregulowań formalno- i materialnoprawnych, zmiana ta wpisuje się w kontekst jedności i ciągłości wspólnotowego porządku prawnego oraz jego celów. W tym względzie należy podkreślić, że wprowadzenie i utrzymanie systemu wolnej konkurencji, w ramach którego zapewnione są normalne warunki konkurencji i który zresztą leży u podstaw uregulowań w zakresie pomocy państwa, stanowi jeden z istotnych celów zarówno traktatu WE (zob. podobnie ostatnio wyrok Trybunału z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie C-308/04 P SGL Carbon przeciwko Komisji, Zb. Orz. str. I-5977, pkt 31), jak i traktatu EWWiS (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawach połączonych od C-280/99 P do C-282/99 P Moccia Irme i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-4717, pkt 33 oraz wyrok Sądu z dnia 7 lipca 1999 r. w sprawie T-89/96 British Steel przeciwko Komisji, Rec. str. II-2089, pkt 106). W tym kontekście, chociaż zasady wynikające z traktatu EWWiS i WE regulujące dziedzinę pomocy państwa w pewnym stopniu się różnią, należy podkreślić, że pomoc przyznana na podstawie traktatu EWWiS odpowiada pojęciu pomocy w rozumieniu art. 87 i 88 WE. W konsekwencji dążenie do celu w postaci osiągnięcia niezakłóconej konkurencji w sektorach początkowo podlegających wspólnemu rynkowi węgla i stali nie jest przerwane z powodu wygaśnięcia traktatu EWWIS, ponieważ cel ten został postawiony również w ramach traktatu WE.

56 Ciągłość wspólnotowego porządku prawnego i celów przewodzących jego funkcjonowaniu wymagają więc, aby z powodu tego, że zastępuje on Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, i w ramach własnego systemu proceduralnego Wspólnota Europejska zapewniła w odniesieniu do sytuacji powstałych pod rządami traktatu EWWiS poszanowanie praw i obowiązków spoczywających eo tempore zarówno na państwach członkowskich, jak i na jednostkach na mocy traktatu EWWiS i jego przepisów wykonawczych. Wymóg ten narzuca się tym bardziej, że zakłócenie konkurencji wynikające z nieprzestrzegania uregulowań z zakresu pomocy państwa może pod rządami traktatu WE rozszerzyć swoje skutki w czasie na okres po wygaśnięciu traktatu EWWiS.

57 Z powyższego wynika, że w przeciwieństwie do twierdzeń skarżącej, art. 88 ust. 2 WE należy interpretować w ten sposób, że umożliwia on Komisji po dniu 23 lipca 2002 r. sprawowanie kontroli zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy państwa

wprowadzonej w życie w dziedzinach podlegających zakresowi zastosowania traktatu EWWiS ratione materiae i ratione temporis oraz zastosowania przez państwa członkowskie decyzji zezwalających na pomoc państwa wydanych na mocy traktatu EWWiS względem sytuacji zaistniałych przed jego wygaśnięciem.

58 Należy ponadto zaznaczyć, że w ramach wspólnotowego porządku prawnego zastąpienie uregulowaniami traktatu WE uregulowań w dziedzinie początkowo podlegającej traktatowi EWWiS powinno mieć miejsce w poszanowaniu zasad rządzących stosowaniem prawa w czasie. W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że o ile przepisy proceduralne ogólnie są uznawane za znajdujące zastosowanie do wszystkich postępowań toczących się w chwili ich wejścia w życie, nie jest tak w przypadku przepisów materialnych. W celu zapewnienia przestrzegania zasady pewności prawa i zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań przepisy materialne należy bowiem interpretować jako dotyczące sytuacji zaistniałych przed ich wejściem w życie jedynie w przypadku, gdy z ich treści, celowości i logiki jasno wynika, że należy im przypisać taki skutek (zob. wyroki Trybunału z dnia 12 listopada 1981 r. w sprawach połączonych od 212/80 do 217/80 Salumi, Rec. str. 2735, pkt 9 oraz z dnia 10 lutego 1982 r. w sprawie 21/81 Bout, Rec. str. 381, pkt 13, wyrok Sądu z dnia 19 lutego 1998 r. w sprawie T-42/96 Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, Rec. str. II-401, pkt 55).

59 Z tego punktu widzenia, w odniesieniu do kwestii przepisów materialnych znajdujących zastosowanie do sytuacji prawnej, która ostatecznie powstała przed wygaśnięciem traktatu EWWiS, ciągłość wspólnotowego porządku prawnego oraz wymogi dotyczące zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań nakazują zastosowanie przepisów materialnych uchwalonych na podstawie traktatu EWWiS do okoliczności faktycznych podlegających jego zakresowi zastosowania ratione materiae i ratione temporis. Okoliczność, że z powodu wygaśnięcia traktatu EWWiS rozpatrywane ramy prawne nie obowiązują już w chwili przeprowadzania oceny sytuacji faktycznej, nie zmienia tego stwierdzenia, ponieważ wspomniana ocena dotyczy ostatecznie powstałej sytuacji prawnej w okresie, w jakim stosowane były przepisy materialne wydane na podstawie traktatu EWWiS.

60 W niniejszym przypadku zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 88 ust. 2 WE w następstwie postępowania przeprowadzonego zgodnie z rozporządzeniem nr 659/1999. Przepisy dotyczące podstawy prawnej i procedury stosowanej do chwili wydania zaskarżonej decyzji wchodzą w zakres uregulowań proceduralnych w rozumieniu orzecznictwa cytowanego w pkt 58 powyżej. Ponieważ zaskarżona decyzja została wydana po wygaśnięciu traktatu EWWiS, Komisja słusznie zastosowała art. 88 ust. 2 WE i uregulowania proceduralne zawarte w rozporządzeniu nr 659/1999.

61 W odniesieniu do uregulowań materialnych i w zakresie, w jakim argumenty skarżącej zmierzają do wykazania niezgodności z prawem zaskarżonej decyzji z powodu rzekomo błędnej interpretacji rozporządzenia nr 1407/2002, należy zauważyć przede wszystkim, że zaskarżona decyzja dotyczy sytuacji prawnych ostatecznie powstałych przed wygaśnięciem traktatu EWWiS, ponieważ wszystkie sporne fakty miały miejsce przed 23 lipca 2002 r. Celem zaskarżonej decyzji jest bowiem, po pierwsze, zbadanie ewentualnego nadużycia pomocy przyznanej na 1998 r. i 2000 r., a po drugie, zbadanie zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy wypłaconej na 2001 r. w oczekiwaniu na wydanie decyzji przez Komisję.

62 Tak więc kontrola wykorzystania pomocy wypłaconej na 1998 r. i 2000 r. powinna zostać przeprowadzona w świetle decyzji zezwalających 98/637 i 2001/162, ponieważ od tych decyzji uzależnione było wprowadzenie w życie tej pomocy. W związku z tym, że te decyzje zezwalające wymagają przestrzegania ram prawnych ustanowionych w decyzji nr 3632/93, wykorzystanie pomocy państwa przyznanej na 1998 r. i 2000 r. należy zbadać w świetle zasad ustanowionych w tej decyzji.

63 Podobnie zgodność ze wspólnym rynkiem pomocy wypłaconej na 2001 r. należy zbadać w świetle zasad decyzji nr 3632/93. Chociaż ramy prawne ustanowione przez tę decyzję utraciły moc już od dnia 24 lipca 2002 r. i w konsekwencji nie mogą one określać zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy przyznanej po tej dacie, to jednak system ten znajduje zastosowanie do okresu, w jakim miały miejsce sporne fakty.

64 Sąd jednak stwierdza, że chociaż Komisja w motywie 63 lit. a) zaskarżonej decyzji wskazała, że kontroluje ona wykorzystanie pomocy na 1998 r. i 2000 r. w świetle warunków ustanowionych w decyzjach 98/637 i 2001/162, a pośrednio także zasad zawartych w decyzji nr 3632/93, to w motywie 74 zaskarżonej decyzji Komisja postanowiła jednak zbadać pomoc przeznaczoną na pokrycie nadzwyczajnych kosztów restrukturyzacji w podrejonie La Prohida na podstawie art. 7 i załącznika do rozporządzenia nr 1407/2002.

65 Podobnie, chociaż w motywie 74 zaskarżonej decyzji Komisja wyraziła swój zamiar zbadania pomocy przeznaczonej na pokrycie kosztów związanych z częściowym zamknięciem rejonu Buseiro na podstawie decyzji nr 3632/93, to w motywach 81–83 i 86 tej decyzji wyraźnie zbadała zgodność ze wspólnym rynkiem pewnej części tej pomocy na podstawie rozporządzenia nr 1407/2002.

66 W motywie 63 lit. b) zaskarżonej decyzji Komisja zresztą oświadczyła, że na podstawie pkt 47 komunikatu 2002/C 152/03 zamierzała ona zbadać zgodność z art. 7 rozporządzenia nr 1407/2002 pomocy na 2001 r., wypłaconej w oczekiwaniu na zezwolenie Komisji.

67 Należy jednak podkreślić, że zgodnie z art. 14 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 1407/2002, stosuje się ono od dnia 24 lipca 2002 r. Wyjątek przewidziany w art. 14 ust. 2 dopuszcza, aby na podstawie uzasadnionego wniosku państwa członkowskiego pomoc obejmująca koszty na 2002 r. w dalszym ciągu podlegała uregulowaniom i zasadom wynikającym z decyzji nr 3632/93, z wyjątkiem uregulowań dotyczących terminów i procedur. Z brzmienia art. 14 rozporządzenia nr 1407/20002 wynika zatem jasno, że rozporządzenie to znajduje zastosowanie do sytuacji powstałych najwcześniej w dniu 24 lipca 2002 r.

68 Komisja nie miała więc podstaw do stwierdzenia w pkt 47 komunikatu 2002/C 152/03, że w odniesieniu do pomocy państwa wprowadzonej w życie przed 23 lipca 2002 r. bez jej uprzedniego zezwolenia będą stosowane przepisy rozporządzenia nr 1407/2002.

69 Należy ponadto odrzucić inne argumenty przedstawione przez Komisję na poparcie tej tezy. Przede wszystkim motyw 24 rozporządzenia nr 1407/2002 nie może pozwalać na stwierdzenie, że ustawodawca miał zamiar przyznać temu rozporządzeniu moc wsteczną (zob. pkt 58 powyżej), tak by jego przepisy znajdowały zastosowanie względem sytuacji powstałych przed dniem 24 lipca 2002 r. W motywie tym wskazuje się ponadto na art. 14 rozporządzenia nr 1407/2002, który przewiduje, że chociaż rozporządzenie to weszło w życie w dniu jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*, czyli w dniu 2 sierpnia 2002 r., znajdowało ono zastosowanie już od dnia 24 lipca 2002 r.

70 Następnie należy odnotować, że Komisja nie mogła się opierać na powołanym powyżej wyroku w sprawie Pokrzeptowicz-Meyer. Należy bowiem stwierdzić, że zasada przedstawiona w pkt 50 tego wyroku, zgodnie z którą nowe przepisy znajdują natychmiastowe zastosowanie do przyszłych skutków sytuacji powstałej na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów, ma odniesienie jedynie względem sytuacji istniejących w chwili wejścia w życie nowych przepisów, a nie względem sytuacji, które — jak w niniejszym przypadku — powstały ostatecznie na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Pokrzeptowicz-Meyer, pkt 51 i 52).

71 Wreszcie z samego charakteru zasady lex generalis traktatu WE w stosunku do traktatu EWWiS, potwierdzonej w art. 305 WE, wynika, że system szczególny wynikający z traktatu EWWiS i jego przepisów wykonawczych jest, na podstawie zasady lex specialis derogat legi generali, jedynym systemem znajdującym zastosowanie do sytuacji powstałych przed dniem 24 lipca 2002 r.

72 Z powyższego wynika, że rozporządzenie nr 1407/2002 nie stanowiło ram prawnych, na podstawie których można było zbadać nadużycie pomocy przyznanej na 1998 r. i 2000 r. lub też zgodność ze wspólnym rynkiem pomocy wypłaconej na 2001 r.

73 Komisja podnosi jednak, że treść art. 7 i załącznika do rozporządzenia nr 1407/2002 jest identyczna z treścią art. 5 i załącznika do decyzji nr 3632/93 oraz że zastosowanie uregulowań podlegających traktatowi WE w miejsce uregulowań podlegających traktatowi EWWiS nie było dla skarżącej niekorzystne.

74 W tym względzie należy podkreślić, że uchybienie stwierdzone w niniejszym przypadku pociągałoby za sobą bezprawność zaskarżonej decyzji, a więc i stwierdzenie jej nieważności jedynie w zakresie, w jakim to uchybienie mogłoby wpłynąć na treść tej decyzji. Gdyby bowiem ustalono, że w braku tego uchybienia Komisja doszłaby do takiego samego wniosku, ponieważ w każdym razie sporne uchybienie nie mogłoby wpłynąć na treść zaskarżonej decyzji, nie byłoby podstawy do stwierdzenia jej nieważności [zob. podobnie, w odniesieniu do sporów w zakresie podstawy prawnej, wyroki Trybunału z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie C-491/01 British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco, Rec. str. I-11453, pkt 98, z dnia 11 września 2003 r. w sprawie C-211/01 Komisja przeciwko Radzie, Rec. str. I-8913, pkt 52 oraz z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie C-210/03 Swedish Match, Zb. Orz. str. I-11893, pkt 44, zob. podobnie, także w odniesieniu do naruszenia praw procesowych, wyroki Trybunału z dnia 10 lipca 1980 r. w sprawie 30/78 Distillers przeciwko Komisji, Rec. str. 2229, pkt 26, z dnia 2 października 2003 r. w sprawie C-194/99 P Thyssen Stahl przeciwko Komisji, Rec. str. I-10821, pkt 31 i ostatnio wyrok Sądu z dnia 27 września 2006 r. w sprawie T-314/01 Avebe przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-3085, pkt 67].

75 Należy stwierdzić, że przepisy materialne rozporządzenia nr 1407/2002, na podstawie których zbadano kwestię nadużycia pomocy i zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem, czyli art. 7 oraz ust. 1 lit. c), f), g), h), i) oraz k) załącznika do tego rozporządzenia, przewidywały identyczne uregulowania jak te zawarte w art. 5 oraz w ust. I

lit. c), e), f), g), h), i) oraz k) załącznika do decyzji nr 3632/93. W konsekwencji Komisja doszłaby do identycznych wniosków, gdyby właściwie zastosowała decyzję nr 3632/93.

76 Z zaskarżonej decyzji wynika zresztą, że w niektórych przypadkach Komisja starannie zastosowała jednak decyzję nr 3632/93, ponieważ dokonywała analizy kwestii, czy pewne koszty wchodziły w zakres kategorii wymienionej w ust. I lit. l) załącznika do tej decyzji, która jest tą kategorią kosztów, która nie została powtórzona w załączniku do rozporządzenia nr 1407/2002.

77 W związku z tym, że błędne zastosowanie rozporządzenia nr 1407/2002 w miejsce decyzji nr 3632/93 nie miało wpływu na sens i treść zaskarżonej decyzji, nie można stwierdzić, aby to uchybienie, nad którym należy ubolewać, mogło pociągnąć za sobą nieważność zaskarżonej decyzji.

78 Z powodów przedstawionych powyżej zarzut pierwszy, oparty na braku kompetencji Komisji do wydania zaskarżonej decyzji na podstawie art. 88 ust. 2 WE, należy oddalić, tym bardziej że w zarzucie tym skarżąca wskazywała na bezprawność zaskarżonej decyzji z powodu zastosowania rozporządzenia nr 1407/2002.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu istotnych wymogów proceduralnych w postępowaniu przeprowadzonym w celu cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 i w celu wydania zaskarżonej decyzji

Argumenty stron

79 Skarżąca stwierdza, że Komisja zastosowała niewłaściwą procedurę w celu wydania zaskarżonej decyzji.

80 W odpowiedzi na argumenty Komisji skarżąca kwestionuje dopuszczalność tego zarzutu i podnosi, że decyzja o wszczęciu dochodzenia na podstawie art. 88 ust. 2 WE może zostać zaskarżona, ponieważ pociąga ona za sobą konieczność uznania pomocy za pomoc istniejącą lub pomoc nową (wyrok Sądu z dnia 15 września 1998 r. w sprawach połączonych T-126/96 i T-127/96 BFM i EFIM przeciwko Komisji, Rec. str. II-3437, pkt 39–43). Po pierwsze, skarżąca nie kwestionowała kwalifikacji pomocy rozpatrywanej w ramach niniejszej sprawy w decyzji nr 2002/827, a po drugie, decyzja z dnia 19 lutego 2003 r. o wszczęciu dochodzenia nie zmieniła tej kwalifikacji. Skarżąca dodaje, że nie było więc podstawy do wniesienia skargi na tę ostatnią decyzję.

81 Skarżąca podnosi następnie, że ani art. 88 ust. 2 WE, ani rozporządzenie nr 659/1999 nie zawierają przepisu określającego dokładnie procedurę znajdującą zastosowanie w celu cofnięcia niekorzystnej decyzji. Zdaniem skarżącej, art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 znajduje zastosowanie wyłącznie do cofnięcia niekorzystnych decyzji wydanych zgodnie z art. 4 ust. 2 lub 3 albo też art. 7 ust. 2, 3 lub 4 tego rozporządzenia, czyli decyzji, w których Komisja stwierdza brak istnienia pomocy lub zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem, bez zastrzeżeń lub wraz z nimi. Cofnięte artykuły dotyczyły jednak pomocy, która została uznana za nadużywaną albo za niezgodną ze wspólnym rynkiem. Artykuł 9 rozporządzenia nr 659/1999 przewiduje zresztą cofnięcie decyzji, jeżeli opiera się ona na niedokładnych informacjach przekazanych w toku postępowania, a mających decydujące znaczenie. Skarżąca stwierdza, że cofnięcie art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 nie wynikało z niedokładnych informacji, lecz z niezgodności z prawem spowodowanej naruszeniem obowiązujących przepisów proceduralnych.

82 Skarżąca utrzymuje, że skoro rozporządzenie nr 659/1999 nie przewiduje żadnej procedury cofnięcia niekorzystnych i niezgodnych z prawem decyzji, Komisja powinna była z urzędu i niezwłocznie cofnąć zaskarżoną decyzję. Skarżąca dodaje, że Komisja, stosując procedurę przewidzianą w art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 w celu cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827, naruszyła zasadę legalności, ponieważ po przyznaniu niezgodności z prawem tych przepisów utrzymała je w mocy aż do dnia wydania zaskarżonej decyzji, czyli do dnia 5 listopada 2003 r., zmuszając w ten

sposób skarżącą do poniesienia kosztów i utrudnień związanych z postępowaniem egzekucyjnym wszczętym przez władze hiszpańskie. Komisja miała naruszyć również zasadę dobrej administracji, potwierdzoną w art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zgodnie z którą każda osoba ma prawo do tego, aby jej sprawa została rozpatrzona przez instytucje i organy w Unii w rozsądnym terminie.

83 Skarżąca dodaje, że Komisja nie może kwestionować bezprawności decyzji 2002/827, ponieważ uznała za konieczne cofnięcie jej art. 1, 2 i 5.

84 Skarżąca kwestionuje ponadto znaczenie faktu, że skarga nie została wniesiona na art. 6 zaskarżonej decyzji, ponieważ celem skargi nie jest odwrócenie sytuacji wynikającej z cofnięcia dokonanego w tym przepisie, lecz dotyczy ona procedury cofnięcia zastosowanej przez Komisję.

85 Komisja uznaje, że zarzut ten jest niedopuszczalny z powodu jego spóźnionego podniesienia. Decyzja o wszczęciu postępowania z dnia 19 lutego 2003 r. wykluczyła bowiem natychmiastowe cofnięcie art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827. Skarżąca, zdaniem Komisji, powinna była zatem wnieść skargę na decyzję w sprawie wszczęcia postępowania.

86 Komisja zauważa ponadto, że skoro skarga nie została wniesiona na art. 6 zaskarżonej decyzji, w którym cofnięto art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827, nie może ona dotyczyć sposobu, w jaki doszło do tego cofnięcia. Gdyby Komisja dokonała natychmiastowego cofnięcia, w każdym razie byłaby ona zobowiązana do wszczęcia procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 WE w celu ponownego zbadania zgodności spornej pomocy ze wspólnym rynkiem. Komisja jest zdania, że brak natychmiastowego cofnięcia

w żaden sposób nie wpływa na przepisy będące przedmiotem niniejszej skargi. Ponadto zakładając, że art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 nie dopuszcza cofnięcia, jakiego dokonano w tym przypadku, ta niezgodność z prawem dotyczyłaby wyłącznie art. 6 zaskarżonej decyzji, czyli postanowienia, które nie jest objęte niniejszą skargą.

87 Komisja podnosi następnie, że decyzja 2002/827 okazała się oparta na częściowo nieprawidłowych informacjach w następstwie szczegółów przedstawionych przez skarżącą wraz z dostarczeniem przez nią nowych informacji w ramach postępowania, które doprowadziło do wydania zaskarżonej decyzji. Komisja uważa, że powody, jakie doprowadziły ją do wznowienia postępowania, czyli wątpliwości co do procedury zakończonej wydaniem decyzji 2002/827 oraz interes we wzmocnieniu gwarancji procesowych, nie są wyraźnie przewidziane w art. 9 rozporządzenia nr 659/1999. Komisja jest jednak zdania, że przypadki cofnięcia przewidziane w tym przepisie nie są wyliczone wyczerpująco. Ogólne zasady prawa wspólnotowego pozwalają na cofnięcie negatywnej decyzji w przypadku pojawienia się wątpliwości w przedmiocie prawidłowości procedury prowadzącej do jej wydania (wyrok Trybunału z dnia 26 lutego 1987 r. w sprawie 15/85 Consorzio Cooperative d'Abruzzo przeciwko Komisji, Rec. str. 1005, pkt 12 i 17).

88 W odniesieniu do sposobu, w jaki przeprowadzono ponowne badanie, Komisja stwierdza, że mogło ono mieć wpływ na konkurentów skarżącej. Sposób ponownego badania stanu faktycznego był więc, zdaniem instytucji, zgodny z zasadami legalności i dobrej administracji.

Ocena Sądu

— W przedmiocie dopuszczalności

89 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem aktami lub decyzjami, jakie mogą być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności w rozumieniu art. 230 WE, są akty

wywołujące wiążące skutki prawne mogące naruszać interesy skarżącego poprzez istotną zmianę jego sytuacji prawnej (wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 1981 r. w sprawie 60/81 IBM przeciwko Komisji, Rec. str. 2639, pkt 9, wyrok Sądu z dnia 16 lipca 1998 r. w sprawie T-81/97 Regione Toscana przeciwko Komisji, Rec. str. II-2889, pkt 21 oraz postanowienie Sądu z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie T-276/02 Forum 187 przeciwko Komisji, Rec. str. II-2075, pkt 39).

90 W przypadku aktów bądź decyzji, których wydanie następuje w kilku etapach, w szczególności po zakończeniu postępowania wewnętrznego, aktami zaskarżalnymi są co do zasady jedynie te akty, które w sposób definitywny określają stanowisko instytucji po zakończeniu owego postępowania, z wyłączeniem aktów tymczasowych, które służą jedynie przygotowaniu wydania ostatecznej decyzji (ww. wyrok w sprawie IBM przeciwko Komisji, pkt 10 i wyrok Sądu z dnia 10 lipca 1990 r. w sprawie T-64/89 Automec przeciwko Komisji, Rec. str. II-367, pkt 42).

91 Na podstawie tego orzecznictwa ostateczna decyzja wydana przez Komisję w celu zamknięcia formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE jest aktem zaskarżalnym na podstawie art. 230 WE. Taka decyzja wywołuje bowiem wiążące skutki prawne mogące wpłynąć na interesy zainteresowanych, ponieważ kończy ona sporne postępowanie i ostatecznie rozstrzyga w przedmiocie zgodności badanego środka z uregulowaniami mającymi zastosowanie do pomocy państwa. Zainteresowani dysponują więc w dalszym ciągu możliwością zaskarżenia ostatecznej decyzji, która zamyka formalne postępowanie wyjaśniające, i w związku z tym muszą mieć możliwość zakwestionowania poszczególnych okoliczności, na których opiera się ostateczne stanowisko Komisji (wyrok Sądu z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie T-190/00 Regione Siciliana przeciwko Komisji, Rec. str. II-5015, pkt 45).

92 Ta możliwość jest niezależna od kwestii, czy decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego wywołuje skutki prawne mogące być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności, czy też nie. Możliwość zaskarżenia decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego nie może bowiem powodować ograniczenia praw procesowych zainteresowanych stron poprzez uniemożliwienie im

zaskarżenia ostatecznej decyzji i powołania na poparcie ich skargi uchybień dotyczących wszystkich etapów postępowania prowadzącego do wydania tej decyzji (ww. wyrok w sprawie Regione Siciliana przeciwko Komisji, pkt 46 i 47).

93 Komisja nie może więc wskazywać na spóźniony charakter drugiego zarzutu podniesionego przez skarżącą.

— Co do istoty

94 Skarżąca podnosi w istocie, że zaskarżona decyzja została wydana z uchybieniem istotnych wymogów proceduralnych. Ponieważ procedura z art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 nie znajdowała zastosowania, Komisja miała naruszyć zasady legalności i dobrej administracji, powołując art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 wyłącznie na zakończenie formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego w celu wydania zaskarżonej decyzji, a nie natychmiast, wraz z wydaniem decyzji o wszczęciu tego formalnego postępowania wyjaśniającego.

95 W tym względzie należy podkreślić, że procedura zawarta w art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 w niniejszym przypadku nie została zastosowana. Decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego ani zaskarżona decyzja nie wspominają bowiem o zastosowaniu procedury przewidzianej w art. 9 rozporządzenia nr 659/1999. Wynika z tego, że ponieważ w niniejszym zarzucie skarżąca podnosi, że Komisja niesłusznie zastosowała procedurę przewidzianą w art. 9 rozporządzenia nr 659/1999, zarzut ten należy oddalić jako nieodpowiadający faktom.

96 Ponadto nieprawdą jest, że — jak podnosi skarżąca — procedura ta nie znajdowała zastosowania. Z brzmienia art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 wynika bowiem,

że procedura przewidziana w tym przepisie stosuje się wyłącznie w celu cofnięcia decyzji pozytywnych wydanych na podstawie art. 4 ust. 2 lub 3 albo art. 7 ust. 2, 3 lub 4 tego rozporządzenia, wydanych na podstawie niedokładnych informacji przekazanych w toku postępowania. W niniejszym przypadku art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 stanowią decyzję negatywną, ponieważ stwierdzają one nadużycie pomocy dozwolonej na 1998 r. i 2000 r. oraz niezgodność ze wspólnym rynkiem pomocy wypłaconej bezprawnie na 2001 r.

97 W związku z tym należy zaznaczyć, że w każdym razie możliwość cofnięcia przez Komisję decyzji w sprawie pomocy państwa nie jest ograniczona jedynie do sytuacji opisanej w art. 9 rozporządzenia nr 659/1999. Przepis ten jest bowiem jedynie szczególnym wyrazem ogólnej zasady prawa, według której cofnięcie z mocą wsteczną niezgodnego z prawem aktu administracyjnego, który stworzył prawa podmiotowe, jest dopuszczalne (zob. w szczególności wyroki Trybunału z dnia 12 lipca 1957 r. w sprawach połączonych 7/56 oraz od 3/57 do 7/57 Algera i in. przeciwko Zgromadzeniu, Rec. str. 81, 116 oraz z dnia 3 marca 1982 r. w sprawie 14/81 Alpha Steel przeciwko Komisji, Rec. str. 749, pkt 10, wyrok Sądu z dnia 5 grudnia 2000 r. w sprawie T-197/99 Gooch przeciwko Komisji, RecFP str. I-A-271 i II-1247, pkt 53), w szczególności jeżeli sporny akt administracyjny został wydany na podstawie nieprawdziwych lub niepełnych informacji dostarczonych przez zainteresowanego (zob. wyrok Trybunału z dnia 22 marca 1961 r. w sprawach połączonych 42/59 i 49/59 S.N.U.P.A.T. przeciwko Wysokiej Władzy, Rec. str. 103, 160). Możliwość cofnięcia z mocą wsteczną niezgodnego z prawem aktu administracyjnego, który stworzył prawa podmiotowe, nie jest jednak ograniczona jedynie do tej okoliczności, ponieważ cofnięcie takie zawsze może mieć miejsce pod warunkiem przestrzegania przez instytucję wydającą ten akt wymogów związanych z dotrzymaniem rozsądnego terminu i ochroną uzasadnionych oczekiwań adresata aktu, który mógł zdać się na jego zgodność z prawem.

98 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że z decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego wynika, że powód jego wszczęcia nie wynikał z dokonania przez Komisję w decyzji 2002/827 błędnej oceny kwestii nadużycia dozwolonej pomocy na 1998 r. i 2000 r. oraz zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy wypłaconej na 2001 r., lecz jedynie z pewnych wątpliwości w zakresie przestrzegania niektórych obowiązujących uregulowań proceduralnych.

99 Z akt sprawy nie wynika ponadto, aby w chwili wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja dysponowała dowodami wskazującymi na to, że art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 wynikały z błędnej oceny zgodności spornej pomocy ze wspólnym rynkiem.

100 Należy zresztą stwierdzić, że brak natychmiastowego cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 nie mógł wywrzeć jakiegokolwiek wpływu na treść art. 1, 3 i 4 zaskarżonej decyzji, które są przedmiotem niniejszej skargi o stwierdzenie nieważności. Skarżąca nie wykazała bowiem, ani też zresztą nie zarzucała, że utrzymanie w mocy decyzji 2002/827 w trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego mogło mieć wpływ na możliwość przedstawienia uwag przez zainteresowanych.

101 W odniesieniu do okoliczności wskazanej przez skarżącą (zob. pkt 82 powyżej), według której brak natychmiastowego cofnięcia decyzji zmusił ją do poniesienia kosztów i utrudnień związanych z postępowaniem egzekucyjnym wszczętym przez władze hiszpańskie, wystarczy podkreślić, że przez samą swą naturę okoliczność ta nie ma znaczenia w ramach niniejszej skargi o stwierdzenie nieważności.

102 W konsekwencji nawet przy założeniu, że — jak podniosła skarżąca — Komisja naruszyła zasady legalności i dobrej administracji, nie cofając art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 wraz z wszczęciem formalnego postępowania wyjaśniającego, takie uchybienie, zakładając jego udowodnienie, w każdym razie nie mogłoby spowodować niezgodności z prawem art. 1, 3 i 4 zaskarżonej decyzji.

103 W konsekwencji zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań i istotnych wymogów proceduralnych

Argumenty stron

104 Zarzut trzeci podzielony jest na dwie części, z których pierwsza została podniesiona tytułem żądania głównego, a druga tytułem żądania ewentualnego.

105 W ramach pierwszej części zarzutu skarżąca podnosi, że decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego wskazywała, że wspomniane postępowanie zostało wznowione w celu cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 i zastąpienia tej decyzji nową ostateczną decyzją.

106 Zaskarżona decyzja uznawała, że pomoc w wysokości 513 757,49 EUR (85 482 054 ESP) związana z urabianiem węgla w części północnej rejonu Buseiro i pomoc w wysokości 508 456,24 EUR (84 600 000 ESP) związana z budową szybów wentylacyjnych i innymi pracami wentylacyjnymi w rejonie Sorriba została nadużyta i była nieuzasadniona. Zdaniem skarżącej, pomoc ta została jednak uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem w decyzji 2002/827, a więc nie była ona objęta jej art. 1, 2 i 5.

107 W związku z tym, że pozytywne stanowisko Komisji w odniesieniu do wyżej wymienionej pomocy nie zostało oparte na niedokładnych informacjach, nie została spełniona jedna z przesłanek ustalonych w art. 9 rozporządzenia nr 659/1999. Decyzja o wszczęciu postępowania w sprawie cofnięcia była uzasadniona jedynie naruszeniem istotnych wymogów proceduralnych w postępowaniu prowadzonym w celu

wydania decyzji 2002/827. W konsekwencji skoro jedna z przesłanek zastosowania art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 nie została spełniona, Komisja naruszyła zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań, ponieważ skarżąca mogła zasadnie uznać, że decyzja 2002/827 była ostateczna w zakresie, w jakim dotyczyła ona pomocy, której niezgodności ze wspólnym rynkiem nie stwierdzono.

108 Skarżąca podkreśla, że ocena dokonana przez Komisję w decyzji 2002/827 jest oparta na dokumencie dotyczącym waloryzacji wstrzymanych prac górniczych, precyzującym rozdział kosztów poniesionych wskutek zamknięcia części urządzeń górniczych, które wyraźnie obejmowały koszty, na pokrycie których była przeznaczona kwota w wysokości 1 022 213,33 EUR, przeznaczona na urabianie węgla w części północnej rejonu Buseiro i inne prace wentylacyjne w rejonie Sorriba. Ponadto z decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego w celu cofnięcia decyzji 2002/827 wynika, że Komisja wykorzystała ten dokument na poparcie swej wstępnej oceny pomocy uzyskanej przez skarżącą.

109 Skarżąca kwestionuje to, że uzasadnienie decyzji 2002/827 nie dotyczy kosztów, na których pokrycie przeznaczona była pomoc w wysokości 1 022 213,33 EUR, i przypomina, że uzasadnienie danego aktu należy oceniać przy uwzględnieniu nie tylko jego brzmienia, lecz również jego kontekstu i okoliczności sprawy (wyroki Trybunału z dnia 22 marca 2001 r. w sprawie C-17/99 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I-2481, pkt 36 oraz z dnia 19 września 2002 r. w sprawie C-114/00 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. I-7657, pkt 63).

110 W ramach drugiej części tego zarzutu, tytułem żądania ewentualnego, skarżąca podnosi, że w przypadku uznania przez Sąd, że art. 9 rozporządzenia nr 659/1999 umożliwiał w niniejszym przypadku cofnięcie decyzji 2002/827, Komisja naruszyła procedurę mającą zastosowanie na mocy art. 6 rozporządzenia nr 659/1999.

111 Skarżąca stwierdza, że przepis ten wymaga, aby przed cofnięciem pozytywnej decyzji Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające i aby w decyzji o wszczęciu tego postępowania dokonała wstępnej oceny tych elementów decyzji, które ma zamiar cofnąć, oraz wyraziła swe wątpliwości w przedmiocie zgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem. Celem tego wymogu jest umożliwienie zainteresowanym stronom przedstawienia uwag, zgodnie z zasadą, według której żadna negatywna decyzja nie może zostać wydana bez umożliwienia stronom, dla których jest ona niekorzystna, przedstawienia uwag w przedmiocie wątpliwości wyrażonych przez Komisję (wyrok Trybunału z dnia 14 lutego 1990 r. w sprawie C-301/87 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I-307, pkt 29, opinia rzecznika generalnego S. Albera w sprawach połączonych C-74/00 P i C-75/00 P Falck i Acciaierie di Bolzano przeciwko Komisji, w których wyrok Trybunału został wydany w dniu 24 września 2002 r., Rec. str. I-7869, I-7876, pkt 96 i 99 oraz wyrok Sądu z dnia 6 marca 2003 r. w sprawach połączonych T-228/99 i T-233/99 Westdeutsche Landesbank Girozentrale i Land Nordrhein-Westfalen przeciwko Komisji, Rec. str. II-435, pkt 142 i 147).

112 Formalne postępowanie wyjaśniające wszczęte przez Komisję nie miało na celu zajęcia pozytywnego stanowiska względem przedsiębiorstwa, jak w decyzji 2002/827, stwierdzającego, że dana pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, lecz wyłącznie cofnięcie art. 1, 2 i 5 tej decyzji. Skarżąca dodaje, że Komisja nie przeprowadziła żadnej wstępnej oceny ani nie wyraziła żadnej wątpliwości co do pomocy, w odniesieniu do której zajęła pozytywne stanowisko w decyzji 2002/827. Skarżąca stwierdza, że przeciwnie, w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego pomoc uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem w decyzji 2002/827 ponownie została za taką uznana.

113 Skarżąca podnosi, że Komisja, nie informując władz hiszpańskich i skarżącej ani o wątpliwościach powziętych przez nią w odniesieniu do pomocy, którą w decyzji 2002/827 uznała za zgodną ze wspólnym rynkiem, ani też o możliwym cofnięciu tej decyzji w szerszym zakresie niż ograniczonym tylko do art. 1, 2 i 5, nie umożliwiła Królestwu Hiszpanii i skarżącej skutecznego przedstawienia ich uwag w tej kwestii. W konsekwencji skarżąca stwierdza, że art. 1, 3 i 4 zaskarżonej decyzji są obciążone uchybieniami proceduralnymi.

114 Komisja kwestionuje zasadność tego zarzutu.

Ocena Sądu

115 W odniesieniu do pierwszej części niniejszego zarzutu Sąd zauważa, że z motywu 3 decyzji 2002/827 wynika, że jej celem było przede wszystkim zbadanie, po pierwsze, ewentualnego nadużycia pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych określonych w art. 5 decyzji nr 3632/93, wypłaconej na 1998 r. i 2000 r. w wysokości odpowiednio 3 918 049,35 EUR (651 908 560 ESP) i 2 786 246,34 EUR (463 592 384 ESP), która była objęta decyzjami zezwalającymi 98/637 i 2001/162, a po drugie, zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych określonych w art. 5 decyzji nr 3632/93, wypłaconej na 2001 r. w oczekiwaniu na decyzję Komisji, w wysokości 2 367 817 EUR (393 971 600 ESP).

116 Z art. 1 i 2 decyzji 2002/827 w związku z motywami 3 i 19–22 tej decyzji wynika, że Komisja uznała, iż pomoc w wysokości 2 745 428,96 EUR (456 800 943 ESP) na pokrycie kosztów nadzwyczajnych dozwolona na 1998 r. i 2000 r. została nadużyta. W odniesieniu do pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych wypłaconej na 2001 r. Komisja uznała całość tej pomocy w wysokości 2 367 817 EUR (393 971 600 ESP) za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

117 Należy więc stwierdzić, że art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 uznały za niezgodną ze wspólnym rynkiem pomoc i nakazały Królestwu Hiszpanii odzyskanie całości pomocy przeznaczonej na pokrycie kosztów nadzwyczajnych wypłaconej na lata 1998, 2000

i 2001, z wyjątkiem kwoty w wysokości 3 958 866,73 EUR (658 700 000 ESP) wypłaconej za 1998 r. i 2000 r., w odniesieniu do której Komisja w powołanych powyżej artykułach nie zajęła stanowiska, a więc pomoc ta pozostaje w zakresie zastosowania decyzji zezwalających 98/637 i 2001/162.

118 Zdaniem skarżącej, kwoty w wysokości 513 757,49 EUR (85 482 054 ESP) i 508 456,24 EUR (84 600 000 ESP), odpowiednio związane z urabianiem węgla w północnej części rejonu Buseiro oraz z budową szybów wentylacyjnych i innymi pracami wentylacyjnymi w rejonie Sorriba, stanowiły część kwoty 3 958 866,73 EUR (658 700 000 ESP), która odpowiada części pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych wypłaconej na 1998 r. i 2000 r., w odniesieniu do której nie stwierdzono nadużycia.

119 W tym względzie, w przeciwieństwie do twierdzeń skarżącej, należy uściślić, że chociaż w decyzji 2002/827 Komisja nie stwierdziła, że ta część pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych wypłaconej na 1998 r. i 2000 r. została nadużyta, nie można z tego wnioskować a contrario, że Komisja uznała tę pomoc za zgodną z wymogami art. 5 decyzji nr 3632/93. Mając na uwadze okoliczności przedstawione jej do oceny, Komisja uznała jedynie, że nie należało stwierdzić nadużycia tej pomocy. Fakt, że decyzja 2002/827 stwierdziła nadużycie tylko części pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych wypłaconej na 1998 r. i 2000 r., nie przyznaje skarżącej żadnego dodatkowego prawa podmiotowego w porównaniu z początkowymi decyzjami zezwalającymi w odniesieniu do pozostałych części spornej pomocy, której nadużycia nie stwierdzono. Jak podkreślono w pkt 117 powyżej, wspomniana część pomocy pozostała w zakresie zastosowania decyzji zezwalających 98/637 i 2001/162 i z tego tytułu korzysta z domniemania, że nie jest nadużywana (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 11 maja 2005 r. w sprawach połączonych T-111/01 i T-133/01 Saxonia Edelmetalle i Zemag przeciwko Komisji, Zb. Orz. str. II-1579, pkt 86).

120 Ponadto ponieważ Komisja zamierzała cofnąć art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827, czyli postanowienia dotyczące niezgodności ze wspólnym rynkiem pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych wypłaconej na lata 1998, 2000 i 2001, była ona zobowiązana — w odniesieniu do badania ewentualnego nadużywania pomocy wypłaconej na 1998 r. i 2000 r. — do ponownego przeprowadzenia tego badania na podstawie tych samych okoliczności faktycznych, jakie istniały przy wydaniu decyzji 2002/827. Podobnie w związku z tym, że cała pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych wypłacona na 2001 r. została uznana za niezgodną ze wspólnym rynkiem, Komisja musiała dokonać ponownego badania całej tej pomocy. Badanie przeprowadzone w ramach nowego formalnego postępowania wyjaśniającego musiało zatem dotyczyć całej kwoty pomocy będącej przedmiotem pierwszego badania przeprowadzonego w ramach postępowania zakończonego wydaniem decyzji 2002/827. Jak podkreślono w pkt 115 powyżej, z motywu 3 decyzji 2002/827 wynika, że przedmiotem tej decyzji było zbadanie, po pierwsze, ewentualnego nadużycia pomocy w wysokości 3 918 049,35 EUR (651 908 560 ESP) i 2 786 246,34 EUR (463 592 384 ESP) wypłaconej skarżącej odpowiednio na 1998 r. i 2000 r. w ramach art. 5 decyzji nr 3632/93, a po drugie, zgodności z tym przepisem pomocy w wysokości 2 367 817 EUR (393 971 600 ESP), wypłaconej skarżącej na 2001 r. w oczekiwaniu na wydanie decyzji Komisji.

121 Przez wzgląd na powyższe należy stwierdzić, że skarżąca nie może powołać się na uzasadnione oczekiwania, ponieważ pomoc, której nie uznano za stanowiącą przedmiot nadużycia w decyzji 2002/827, nie wchodziła w zakres badania Komisji w ramach nowego formalnego postępowania wyjaśniającego, w którym decyzja o wszczęciu została doręczona Królestwu Hiszpanii pismem z dnia 19 lutego 2003 r.

122 Z tych powodów, nawet przyjmując, że — jak utrzymuje skarżąca — kwoty pomocy w wysokości 513 757,49 EUR (85 482 054 ESP) i 508 456,24 EUR (84 600 000 ESP), związane odpowiednio z urabianiem węgla w północnej części rejonu Buseiro i z budową szybów wentylacyjnych i innymi pracami wentylacyjnymi w rejonie Sorriba, nie były objęte art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827, w każdym razie nie ma podstaw

do stwierdzenia, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, w związku z okolicznością, że Komisja w ramach tej ostatniej decyzji uznała te kwoty pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem.

123 Pierwszą część zarzutu trzeciego należy zatem oddalić.

124 W odniesieniu do drugiej części tego zarzutu, opartej na popełnieniu uchybień w procedurze mającej zastosowanie na podstawie art. 6 rozporządzenia nr 659/1999, należy przypomnieć, że zgodnie z tym przepisem decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego ma umożliwiać zainteresowanym stronom skuteczne uczestniczenie w tym postępowaniu, w którym będą one mogły przedstawić swoje argumenty. W tym celu wystarczy, by strony poznały rozumowanie, które doprowadziło Komisję do stwierdzenia w danym momencie, że sporny środek mógł stanowić pomoc państwa niezgodną ze wspólnym rynkiem (wyroki Sądu z dnia 30 kwietnia 2002 r. w sprawach połączonych T-195/01 i T-207/01 Government of Gibraltar przeciwko Komisji, Rec. str. II-2309, pkt 138 oraz z dnia 23 października 2002 r. w sprawach połączonych T-269/99, T-271/99 i T-272/99 Diputación Foral de Guipúzcoa i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-4217, pkt 105).

125 Komisja ma bowiem obowiązek uwzględnić w trakcie postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy państwa uzasadnione oczekiwania, które mogły powstać na bazie wskazówek zawartych w decyzji o wszczęciu tego postępowania (wyrok Sądu z dnia 5 czerwca 2001 r. w sprawie T-6/99 ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi przeciwko Komisji, Rec. str. II-1523, pkt 126), a w konsekwencji uzasadnione oczekiwania związane z tym, że Komisja nie oprze ostatecznej decyzji na braku informacji, których dostarczenia w świetle tych wskazówek strony zainteresowane nie mogły uznać za konieczne.

126 W niniejszym przypadku skarżąca stwierdza, że w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja nie wyraziła żadnej wątpliwości w zakresie zgodności ze wspólnym rynkiem kwot w wysokości 513 757,49 EUR (85 482 054 ESP) i 508 456,24 EUR (84 600 000 ESP), związanych odpowiednio z urabianiem węgla w rejonie Buseiro oraz z budową szybów wentylacyjnych i innymi pracami wentylacyjnymi w rejonie Sorriba.

127 Sąd jednak stwierdza, że decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego zawiera wskazówki mogące umożliwić zainteresowanym stronom przedstawienie ich argumentów w odniesieniu do zgodności spornych kwot pomocy ze wspólnym rynkiem.

128 W odniesieniu do pomocy przeznaczonej na pokrycie kwoty w wysokości 513 757,49 EUR (85 482 054 ESP), dotyczącej urabiania węgla w rejonie Buseiro, należy zauważyć, że w pkt 5 decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, zatytułowanym „Żądanie informacji", Komisja zażądała przedstawienia jej sprawozdania niezależnych biegłych z dziedziny górnictwa, zawierającego między innymi „uzasadnienie kwestii, czy koszty przewozu ziemi w kopalni odkrywkowej w Buseiro zostały umieszczone w sprawozdaniu finansowym jako koszty operacyjne, czy jako koszty inwestycyjne".

129 Jak słusznie podkreśliła Komisja w swoich odpowiedziach na postawione na piśmie pytania Sądu, z art. 5 decyzji nr 3632/93 wynika, że pomocą na pokrycie kosztów nadzwyczajnych mogą być objęte wyłącznie koszty, które nie są związane z bieżącą produkcją. Ta zasada, której celem jest uniknięcie sytuacji, w której te same koszty korzystają jednocześnie z pomocy produkcyjnej i pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych, jest stosowana w pkt V akapit czwarty decyzji 98/637, jak również w motywie 41 decyzji 2001/162.

130 Skarżąca nie mogła zatem nie wiedzieć, biorąc pod uwagę znajdujące zastosowanie przepisy, których zasady zostały przypomniane w decyzjach zezwalających 98/637 i 2001/162, że wpisanie w sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa kosztów przewozu ziemi w rejonie Buseiro jako kosztów produkcyjnych mogło doprowadzić Komisję do uznania, że pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych przeznaczona na pokrycie tych kosztów nie spełniała warunków ustalonych w art. 5 decyzji nr 3632/93.

131 W tym względzie Sąd zauważa, że o ile skarżąca podnosi, że koszty przewozu ziemi w rejonie Buseiro wynikają z zamknięcia urządzeń górniczych, to nie kwestionuje ona faktu, że te koszty zostały częściowo pokryte z pomocy operacyjnej w rozumieniu art. 3 decyzji nr 3632/93 oraz że w konsekwencji koszty te były przedmiotem kumulacji pomocy.

132 Przez wzgląd na powyższe Sąd stwierdza, że żądanie informacji Komisji, o którym mowa w pkt 128 powyżej, mogło pozwolić skarżącej na przedstawienie jej argumentów i dostarczenie informacji, które mogła ona w tym względzie uznać za konieczne, z pełną znajomością okoliczności faktycznych.

133 W odniesieniu do pomocy przeznaczonej na pokrycie kwoty w wysokości 508 456,24 EUR (84 600 000 ESP), przeznaczonej na budowę szybów wentylacyjnych i inne prace wentylacyjne w rejonie Sorriba, Sąd twierdza, że w pkt 4.2 decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych na 2001 r. Komisja zaznaczyła, że „koszty prac zabezpieczających wewnątrz kopalni nie odpowiada[ły] […] restrukturyzacji w latach 1998–2001, biorąc pod uwagę, że prace te [polegały na budowie] szybów wentylacyjnych koniecznych dla eksploatacji innych złóż w rejonie Sorriba”.

134 Ponadto w pkt 5 tej decyzji, dotyczącym żądania informacji, Komisja zażądała, aby sprawozdanie niezależnych biegłych z dziedziny górnictwa zawierało wyjaśnienia w kwestii, czy celem prac wydobywczych w 2001 r., prowadzonych w celu zapewnienia bezpieczeństwa w rejonach przylegających i zmiany w obiegu wentylacyjnym, było zapewnienie bezpieczeństwa kopalń, których eksploatacji zaprzestano, czy wykonanie robót koniecznych w celu eksploatowania nowych złóż.

135 Należy więc stwierdzić, że Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności z art. 5 decyzji nr 3632/93 pomocy przeznaczonej na pokrycie kosztów przypadających na budowę szybów wentylacyjnych i inne prace wentylacyjne w rejonie Sorriba. Skarżąca mogła więc skutecznie przedstawić swoje uwagi w postępowaniu administracyjnym.

136 Ponieważ nie można uwzględnić żadnego argumentu przedstawionego przez skarżącą na poparcie drugiej części zarzutu trzeciego, tę część zarzutu należy oddalić.

137 Z powyższego wynika, że zarzut trzeci należy oddalić w całości jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na oczywistych błędach w ocenie

138 Skarżąca podnosi, że Komisja popełniła oczywiste błędy w ocenie, uznając siedem kwot pomocy za niezgodne ze wspólnym rynkiem. Sąd zbada kolejno zarzuty podniesione przez skarżącą względem każdej z tych kwot pomocy.

W przedmiocie kwoty w wysokości 295 409,47 EUR (49 152 000 ESP), przeznaczonej na budowę chodników o długości 1030 m w podrejonie La Prohida

— Zaskarżona decyzja

139 W motywie 75 zaskarżonej decyzji Komisja uznała w szczególności, że koszt budowy chodników o długości 1030 m koniecznych do eksploatacji 170 000 t pozostawionego węgla był zapisany w sprawozdaniu finansowym przedsiębiorstwa po stronie kosztów operacyjnych. W związku z tym, że 40% tych kosztów zostało pokryte z pomocy państwa, Komisja uznała, że w celu uniknięcia kumulacji pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem można było usprawiedliwić najwyżej 60% kosztów budowy chodników o długości 1030 m, czyli kwotę 443 114,21 EUR (73 728 000 ESP). Komisja uznała więc, że pozostała część pomocy w wysokości 295 409,47 EUR (49 152 000 ESP) była niezgodna ze wspólnym rynkiem.

— Argumenty stron

140 Skarżąca podnosi, że ocena Komisji jest uzasadniona, biorąc pod uwagę fakt ostatecznego zaprzestania wszelkiej eksploatacji podrejonu La Prohida i to, że instytucja ta uznała za niezgodną ze wspólnym rynkiem pomoc przeznaczoną na pokrycie kosztów związanych z ostatecznym porzuceniem chodników o łącznej długości 3070 m w innych miejscach podrejonu La Prohida.

141 Jeżeli Komisja uważa, że wycena kosztu budowy tych chodników o długości 1030 m jest zbyt wysoka, nie przedstawiła ona żadnego porównawczego kryterium umożliwiającego ustalenie tych kosztów na warunkach rynkowych.

142 Skarżąca kwestionuje fakt, że znaczna część porzuconych chodników o długości 1030 m była przeznaczona do wydobycia węgla, i zauważa, że Komisja nie wskazuje konkretnie tej części chodników, która została wykorzystana w celu rzekomej eksploatacji złóż węgla ani, też okresu eksploatacji. Skarżąca podkreśla, że wspomniany chodnik był pozbawiony jakiejkolwiek praktycznej użyteczności już przed jego zamknięciem, ponieważ został on wydrążony wyłącznie w celu uzyskania dostępu do 170 000 t węgla, którego wydobycia zaprzestano. Z tego powodu wycena wartości tego chodnika została dokonana na podstawie kosztów jego wydrążenia.

143 W odpowiedzi na argumenty Komisji, według których 40% kosztów ostatecznego porzucenia chodników o długości 1030 m w podrejonie La Prohida zostało pokryte z pomocy operacyjnej, skarżąca podnosi, że pomoc operacyjna i pomoc przeznaczona na pokrycie kosztów nadzwyczajnych mają odrębne cele, a więc muszą być rozróżnione. Fakt, że wspomniane koszty zostały zaliczone do kosztów operacyjnych w rocznych sprawozdaniach, nie stoi na przeszkodzie uznaniu ich za koszty nadzwyczajne, ponieważ nie wynikają one z bieżącej produkcji, lecz z zamknięcia urządzeń górniczych.

144 Komisja kwestionuje zasadność argumentów podniesionych przez skarżącą.

— Ocena Sądu

145 Należy przypomnieć, że skarżąca w swoich pismach wyraźnie przyznaje, że koszty budowy chodników o długości 1030 m w księgach przedsiębiorstwa figurują jako koszty operacyjne. Skarżąca nie kwestionuje również okoliczności wymienionej w motywie 75 zaskarżonej decyzji, że te koszty zostały pokryte z pomocy operacyjnej

w rozumieniu art. 3 decyzji nr 3632/93. W związku ze stwierdzeniem przez skarżącą w trakcie rozprawy, że procent kosztów pokrytych z pomocy operacyjnej nie został wystarczająco precyzyjnie ustalony przez Komisję, należy stwierdzić, że skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu wskazującego na błąd ze strony tej instytucji.

146 W tych okolicznościach nie można stwierdzić, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych jest zgodna ze wspólnym rynkiem jedynie do wysokości 60% uwzględnianych kosztów. Jak bowiem słusznie zauważyła Komisja, dopuszczenie pomocy związanej z zamknięciem w wysokości 100% kosztów doprowadziłoby do kumulacji pomocy sięgającej łącznie 140%, co byłoby oczywiście niezgodne ze wspólnym rynkiem.

147 Należy zresztą stwierdzić, że ponieważ powód uznania spornej pomocy za niezgodną ze wspólnym rynkiem wynika z faktu, że koszt budowy chodników o długości 1030 m został zapisany po stronie kosztów operacyjnych, nie ma znaczenia argument skarżącej, według którego Komisja błędnie uznała, że koszty budowy tych chodników były nadmierne.

148 Wreszcie skarżąca nie może również powoływać się na fakt, że Komisja uznała za zgodną ze wspólnym rynkiem pomoc przeznaczoną na pokrycie ostatecznego porzucenia chodników o łącznej długości 3070 m w innych miejscach podrejonu La Prohida. Komisja zezwoliła bowiem na tę pomoc, biorąc pod uwagę fakt, że koszty z tym związane umieszczone zostały w księgach przedsiębiorstwa po stronie środków trwałych.

149 Tę część zarzutu należy więc oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie kwoty w wysokości 513 757,49 EUR (85 482 054 ESP), dotyczącej przewozu 1 005 080 m^3 ziemi w rejonie Buseiro

— Zaskarżona decyzja

150 W motywie 81 zaskarżonej decyzji Komisja zaznaczyła, że kwota w wysokości 1 902 805,52 EUR (316 600 200 ESP), przypadająca na przewóz 1 005 080 m^3 ziemi w rejonie Buseiro, w księgach przedsiębiorstwa była wpisana po stronie kosztów operacyjnych. Komisja zauważyła, że skarżąca otrzymała pomoc przeznaczoną na pokrycie strat operacyjnych w wysokości 27% kosztów produkcji. W konsekwencji 27% z 1 902 805,52 EUR (316 600 200 ESP) odpowiadające kosztom przewozu ziemi wykazanym przez przedsiębiorstwo, czyli 513 757,49 EUR, nie mogło zostać pokryte z pomocy na zamknięcie, ponieważ było już pokryte z pomocy przeznaczonej na wyrównanie strat kopalni odkrywkowej.

— Argumenty stron

151 Skarżąca podnosi, że Komisja ograniczyła się do stwierdzenia, że zawyżono wartość dodatkowego przewozu ziemi, lecz nie przedstawiono dowodów pozwalających na określenie ilości ziemi, w odniesieniu do której można było uznać przewóz za rozsądny. W tym względzie skarżąca kwestionuje znaczenie argumentu Komisji, według którego węgiel w pokładzie, którego eksploatacji zaprzestano, odznaczał się wysoką zawartością popiołu, ponieważ niezależnie od zawartości popiołu w porzuconych złożach o wielkości 585 000 t ilość ziemi przewiezionej w celu umożliwienia dostępu do rzędnej o długości 545 m nad poziomem morza, na wysokości której te złoża były usytuowane, nie uległa zmianie.

152 Skarżąca utrzymuje zresztą, że koszt przewozu dodatkowej ilości ziemi o objętości 1 005 080 m^3 w wysokości 315 ESP za m^3 odpowiadał warunkom rynkowym w chwili jego wykonania, co miało potwierdzić sprawozdanie niezależnych biegłych z dziedziny górnictwa. Skarżąca dodaje, że ta cena jest niższa od kosztów poniesionych przez skarżącą na prace modernizacyjne, wykop, załadunek i transport ziemi w 1995 r. i 1996 r., które wynosiły 352,60 ESP za m^3.

153 W odpowiedzi na argumenty Komisji, według których 27% kosztów przypadających na przewóz ziemi w rejonie Buseiro zostało pokryte z pomocy operacyjnej, skarżąca podnosi, że pomoc operacyjna i pomoc na pokrycie wydatków nadzwyczajnych mają odrębne cele, a więc należy je rozróżnić. Fakt, że te koszty zostały zapisane po stronie kosztów operacyjnych w rocznych sprawozdaniach, nie stoi na przeszkodzie temu, aby je uznać za wydatki nadzwyczajne, ponieważ nie wynikają one z bieżącej produkcji, ale z zamknięcia urządzeń górniczych.

154 Komisja kwestionuje zasadność argumentów przedstawionych przez skarżącą.

— Ocena Sądu

155 Należy zauważyć, że skarżąca w swoich pismach wyraźnie przyznała, że koszty przewozu 1 005 080 m^3 ziemi w księgach przedsiębiorstwa zapisane są po stronie kosztów operacyjnych, co zresztą zostało odnotowane w sprawozdaniu niezależnych biegłych z dziedziny górnictwa. Skarżąca nie kwestionuje również faktu odnotowanego w motywie 81 zaskarżonej decyzji, że te koszty zostały pokryte w wysokości około 27% z pomocy operacyjnej. Jak Sąd stwierdził w pkt 145 powyżej, w związku z tym, że w trakcie rozprawy skarżąca stwierdziła, że procent kosztów pokrytych z pomocy operacyjnej nie został wystarczająco precyzyjnie określony przez Komisję, należy

stwierdzić, że skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu wskazującego na błąd ze strony tej instytucji.

156 W tych okolicznościach nie można stwierdzić, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych jest zgodna ze wspólnym rynkiem jedynie do wysokości 73% całości kosztów przewozu 1 005 080 m^3 ziemi. Jak bowiem słusznie zauważyła Komisja, dopuszczenie pomocy na zamknięcie w wysokości 100% kosztów doprowadziłoby do kumulacji pomocy sięgającej łącznie 127%, co byłoby oczywiście niezgodne ze wspólnym rynkiem.

157 Należy zresztą stwierdzić, że ponieważ w zaskarżonej decyzji powód uznania spornej pomocy w wysokości 513 757,49 EUR za niezgodną ze wspólnym rynkiem ma związek z faktem, że koszty wywozu ziemi zostały w księgach przedsiębiorstwa zaliczone do kosztów operacyjnych, bez znaczenia są argumenty skarżącej mające na celu zakwestionowanie stwierdzeń Komisji przedstawionych jedynie ubocznie i dotyczących zawyżenia ilości przewiezionej ziemi i kosztów tych robót.

158 W konsekwencji tę część zarzutu należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie kwoty w wysokości 547 066,46 EUR (91 024 200 ESP), odpowiadającej umowom zawartym z rządem Asturii gwarantującym rekultywację terenów

— Zaskarżona decyzja

159 W motywie 85 zaskarżonej decyzji Komisja podkreśliła, że koszty w wysokości 547 066,46 EUR (91 024 200 ESP), odpowiadające umowom zawartym z rządem

Asturii, gwarantującym rekultywację terenów po zakończeniu eksploatacji złóż kopalni odkrywkowej, zaliczały się do kosztów produkcji węgla wydobywanego w zachodniej części rejonu Buseiro. Komisja stwierdziła, że „rekultywacja terenów stanowi ostatni etap cyklu produkcyjnego w kopalni odkrywkowej, a koszt tej rekultywacji wchodzi w skład kosztów całkowitych wydobytego węgla". Komisja dodała, że skarżąca „nie uzasadni[ła], że porzucenie hałdy pociąga[ło] za sobą dodatkowe koszty rekultywacji", lecz przeciwnie, uzasadniła te koszty „prawnym obowiązkiem wprowadzonym w drodze dekretu królewskiego 1116/1984 z dnia 9 maja 1984 r. i uzupełniającego go zarządzenia ministra przemysłu i energii z dnia 13 czerwca 1984 r., na podstawie którego po zakończeniu eksploatacji tereny nią objęte [miały] być objęte rekultywacją". Komisja zaznacza, że „przedsiębiorstwo uzyska[ło] pomoc państwa na pokrycie wszystkich strat operacyjnych, w tym na rekultywację terenu kopalni odkrywkowej w Buseiro, [oraz że] miała zostać dodatkowo przyznana nowa pomoc na pokrycie strat operacyjnych". Komisja uznała więc, że nie można było zezwolić na kwotę w wysokości 547 066,46 EUR (91 024 200 ESP).

— Argumenty stron

160 Skarżąca wskazuje, że dekret królewski 1116/1984 z dnia 9 maja 1984 r. i zarządzenie wykonawcze ministra przemysłu i energii z dnia 13 czerwca 1984 r. nakładają na przedsiębiorstwa górnicze obowiązek rekultywacji terenów położonych w odkrywkowych kopalniach węgla, w których zaprzestano wydobycia.

161 Skarżąca stwierdza, że przystąpiła do rekultywacji 77 ha terenów objętych eksploatacją złóż w kopalni odkrywkowej w Buseiro. Część tego obszaru o powierzchni 24,87 ha odpowiadała wielkości hałdy we wschodniej części złóż Buseiro, której eksploatacji zaprzestano z powodu zmiany poziomu rzędnej. Skarżąca wskazuje, że zgodnie z jej ustawowymi obowiązkami ustanowiła gwarancję w łącznej wysokości 1 693 504,15 EUR (281 775 381 ESP) tytułem zabezpieczenia

związanego z rekultywacją terenów oraz że koszty robót związanych z rekultywacją hałdy o powierzchni 24,87 ha zostały wycenione proporcjonalnie do ustanowionych gwarancji i wynosiły 547 066,46 EUR (91 024 200 ESP).

162 Skarżąca podnosi, że zaprzestanie eksploatacji i rekultywacja terenów wynikała z modernizacji, racjonalizacji i restrukturyzacji podjętej przez nią w celu skorzystania z pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych, przewidzianej w art. 5 decyzji nr 3632/93, a nie w celu zakończenia cyklu produkcji węgla z rejonu wydobywczego Buseiro. Skarżąca zauważa, że nielogiczne jest uznanie przez Komisję kosztów zaprzestania eksploatacji hałdy za uzasadnione, a niestwierdzenie tego samego w stosunku do kosztów związanych z rekultywacją terenu tej hałdy, ponieważ te ostatnie koszty są bezpośrednio związane z zaprzestaniem eksploatacji hałdy.

163 Skarżąca twierdzi, że rozumowanie Komisji prowadzi do uznania, że żadne koszty poniesione w związku z wykonaniem obowiązku o charakterze ustawowym nie mogą być uznane za koszty nadzwyczajne w rozumieniu art. 5 decyzji nr 3632/93, co oznaczałoby, że ust. I lit. e) załącznika do tej decyzji, uznający za koszty nadzwyczajne koszty rezydualne wynikające z przepisów podatkowych, ustawowych i administracyjnych, byłby pozbawiony praktycznego znaczenia.

164 W odpowiedzi na pisemne pytania Sądu skarżąca stwierdziła, że zaskarżona decyzja była błędna, ponieważ wskazano w niej, że sporna hałda o powierzchni 24,87 ha była położona w części zachodniej rejonu Buseiro, podczas gdy w rzeczywistości była ona położona w jego części wschodniej. Skarżąca ponadto sprecyzowała, że te tereny nie były konieczne do działalności wydobywczej prowadzonej w części zachodniej rejonu Buseiro oraz że nie były one w tym celu wykorzystywane. Jednakże w trakcie rozprawy skarżąca zmieniła zdanie w tej kwestii i stwierdziła, że sporne tereny były wykorzystywane w celu składowania gruzu powstałego w procesie wydobywania węgla w części zachodniej rejonu Buseiro.

165 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

— Ocena Sądu

166 Sąd zauważa, że skarżąca podniosła jedynie, że zaprzestanie eksploatacji i rekultywacja terenu wynikała z restrukturyzacji podjętej w celu uzyskania pomocy na podstawie art. 5 decyzji nr 3632/93.

167 W związku z tym, że zgodnie z dekretem królewskim 1116/1984 z dnia 9 maja 1984 r. i zgodnymi twierdzeniami stron koszty rekultywacji terenu w każdym przypadku muszą być pokryte przez przedsiębiorstwa po zakończeniu cyklu produkcyjnego, są one nierozerwalnie związane z cyklem wydobywczym. W konsekwencji Komisja mogła bez popełnienia oczywistego błędu w ocenie uznać, że koszty te co do zasady zaliczały się do kosztów produkcji.

168 Biorąc pod uwagę fakt, że skarżąca uzyskała pomoc w celu pokrycia strat operacyjnych, Komisja mogła uznać, że te koszty były już pokryte z pomocy operacyjnej, a pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych byłaby dodana do uzyskanej pomocy na pokrycie strat operacyjnych.

169 W tym kontekście należy stwierdzić, że z argumentów przedstawionych przez skarżącą nie wynika, że w trakcie postępowania administracyjnego skarżąca dostarczyła Komisji informacji mogących wykazać, że z powodu zaprzestania eksploatacji części złóż w rejonie Buseiro część kosztów rekultywacji spornej hałdy o powierzchni 24,87 ha nie została pokryta z dochodu z działalności wydobywczej.

170 Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd stwierdza, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając pomoc w wysokości 547 066,46 EUR (91 024 200 ESP) za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

171 W odniesieniu do argumentu skarżącej opartego na twierdzeniu, że koszty rekultywacji terenów powinny móc korzystać z pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych, ponieważ pozostałe koszty związane z zaprzestaniem eksploatacji hałdy zostały uznane za uzasadnione, wystarczy odnotować, że koszty rekultywacji to koszty, które skarżąca w każdym razie musiała ponieść po zakończeniu cyklu produkcyjnego. Komisja mogła więc uznać, nie zaprzeczając przy tym swoim poprzednim twierdzeniom, że po pierwsze, pozostałe koszty związane z zaprzestaniem eksploatacji hałdy mogły być pokryte z pomocy na restrukturyzację, ponieważ skarżąca nie musiałaby ich ponosić, gdyby nie zmniejszyła swoich mocy produkcyjnych, a po drugie, że koszty rekultywacji terenu o powierzchni 24,87 ha co do zasady wchodziły w zakres kosztów operacyjnych, ponieważ — jak zaznaczono w pkt 167 powyżej — skarżąca w każdym razie musiała ponieść te koszty po zakończeniu cyklu produkcyjnego.

172 Ponadto skarżąca nie może zasadnie twierdzić, że rozumowanie Komisji prowadziłoby do utraty praktycznego znaczenia ust. I lit. e) załącznika do decyzji nr 3632/93. Rozumowanie Komisji opiera się bowiem na okoliczności, że w pewnym momencie koszty rekultywacji terenów w każdym razie musiały być poniesione przez skarżącą, ponieważ prace rekultywacyjne należą do ostatniego etapu cyklu produkcyjnego. Ustęp I lit. e) załącznika do decyzji nr 3632/93 pozwala jednak na pokrycie kosztów wynikających z przepisów podatkowych, ustawowych lub administracyjnych, których przedsiębiorstwo nigdy nie musiałoby ponosić w przypadku niepodjęcia kroków restrukturyzacyjnych.

173 W konsekwencji tę część zarzutu należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie kwoty w wysokości 372 176,75 EUR (61 925 000 ESP), odpowiadającej cenie nabycia terenów graniczących z częścią zachodnią rejonu Buseiro, których eksploatacji zaprzestano wskutek zmiany poziomu rzędnej

— Zaskarżona decyzja

174 W motywie 86 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła:

„Tereny nabyte przez przedsiębiorstwo dla kopalni odkrywkowej należą do środków trwałych przedsiębiorstwa, ale nie są to dobra tracące na wartości. Komisja nie może zezwolić na pomoc w wysokości 372 176,75 EUR (61 925 000 [ESP]) odpowiadającą cenie nabycia terenów, które nie są uważane za utracone aktywa, ponieważ taka pomoc nie odpowiada żadnemu z punktów załącznika do rozporządzenia (WE) nr 1407/2002".

— Argumenty stron

175 Skarżąca podnosi, że zakup spornych terenów pozwalał jej na przeprowadzenie prac wydobywczych i wykonanie skarp koniecznych do eksploatacji złóż zgodnie z początkowym projektem. Skarżąca jest zdania, że prace te przestały być celowe po zmianie poziomu rzędnej w zachodniej części złóż. Skarżąca precyzuje, że różnica w cenie między nabytymi terenami wynika z zawyżonej ich ceny w stosunku do warunków rynkowych, jaką zbywca skutecznie narzucił z powodu pilnego charakteru zakupu dużej powierzchni terenu.

176 Skarżąca stwierdza, że wspomniane tereny nie są utraconymi aktywami i nie stanowią dóbr tracących na wartości. Zdaniem skarżącej, sporne koszty mogłyby być uznane za nadzwyczajną rzeczywistą amortyzację w rozumieniu ust. I lit. k) załącznika do decyzji nr 3632/93.

177 Skarżąca podkreśla ponadto, że Komisja zaprzecza własnym twierdzeniom, ponieważ w celu uznania za uzasadnioną pomoc przeznaczoną na pokrycie wartości rezydualnej podrejonu La Prohida wynoszącą 2 053 495,41 EUR (341 672 888 ESP) instytucja ta uwzględniła kwotę 10 436 600 ESP, stanowiącą koszt nabycia terenów, których eksploatacji zaprzestano w następstwie zamknięcia podrejonu.

178 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

— Ocena Sądu

179 Ustęp I lit. k) załącznika do decyzji nr 3632/93 umożliwia pokrycie w drodze pomocy przewidzianej w art. 5 tej decyzji kosztów poniesionych na „nadzwyczajną rzeczywistą amortyzację, jeżeli wynika ona z restrukturyzacji przemysłu (bez uwzględniania rewaloryzacji przeprowadzanych od 1 stycznia 1986 r., które przekraczały stopę inflacji)".

180 W niniejszym przypadku wystarczy stwierdzić, że skarżąca w swoich pismach przyznaje, że sporne tereny nie straciły na wartości po zaprzestaniu działalności, do której były przeznaczone. Skarżąca nie może więc zasadnie utrzymywać, że koszty te mogą podlegać kategorii wymienionej w ust. I lit. k) załącznika do decyzji nr 3632/93.

181 W konsekwencji nie można przyjąć, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że sporne koszty nie mogły być pokryte w drodze pomocy na restrukturyzację.

182 Skarżąca podnosi jednak, że praktyka Komisji jest niespójna i sprzeczna, ponieważ miała ona uznać, że pomoc przeznaczona na pokrycie wartości rezydualnej podrejonu La Prohida obejmuje również koszt nabycia terenów, których eksploatacji zaprzestano. Należy jednak podkreślić, że okoliczność ta nie zmienia wyżej sformułowanego stwierdzenia, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając, że cena terenów nabytych przez przedsiębiorstwo dla kopalni odkrywkowej nie odpowiadała nadzwyczajnej rzeczywistej amortyzacji, o której mowa w ust. I lit. k) załącznika do decyzji nr 3632/93, ponieważ bezsporne jest, że te tereny nie stanową dóbr, które tracą na wartości.

183 Ponadto należy podkreślić, że gdyby Komisja przyjęła, że koszt terenów, które nie tracą na wartości, jest objęty pomocą na pokrycie kosztów nadzwyczajnych na podstawie ust. I lit. k) załącznika do decyzji nr 3632/93 lub odpowiedniego przepisu rozporządzenia nr 1407/2002, nie byłoby to oczywistym błędem w ocenie popełnionym w zaskarżonej decyzji. Należałoby ponadto stwierdzić, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że koszt zakupu terenów, które nie straciły na wartości, a których eksploatacji zaprzestano w wyniku zamknięcia podrejonu La Prohida, mógł zostać pokryty z pomocy na pokrycie wydatków nadzwyczajnych. W tym względzie wystarczy zaznaczyć, że na podstawie zasady legalności skarżąca nie mogła powołać na swoją korzyść bezprawności popełnionej w ramach oceny zgodności ze wspólnym rynkiem innych kwot pomocy (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 14 maja 1998 r. w sprawie T-327/94 SCA Holding przeciwko Komisji, Rec. str. II-1373, pkt 160).

184 Z powyższego wynika, że niniejszą część zarzutu należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie kwoty w wysokości 1 403 316,30 EUR (233 492 186 ESP), dotyczącej kosztów poniesionych w związku ze zwrotem subwencji przyznanych w ramach PEAC

— Zaskarżona decyzja

185 W motywie 87 zaskarżonej decyzji w odniesieniu do kwoty w wysokości 1 403 316,30 EUR (233 492 186 ESP), dotyczącej zwrotnych subwencji uzyskanych przez skarżącą w ramach programu zatytułowanego „Plan Estratégico de Acción Competitiva" (PEAC) (strategiczny plan działań konkurencyjnych), mającego na celu wspieranie produkcji węgla opłacalnej pod względem gospodarczym i zwiększenie produktywności, Komisja zaznaczyła, że te pożyczki zostały „udzielone w latach 1990–1993, gdyż w tym okresie [były] wykonywane projekty", a z załącznika III do porozumienia podpisanego z ministerstwem przemysłu i gospodarki wynikało, że zwrotna pożyczka w wysokości 315 500 000 ESP była przede wszystkim przeznaczona na ustanowienie nowego systemu usuwania urobku. Zdaniem Komisji „załącznik III do porozumienia w sprawie PEAC odnosi[ł] się do »oczywistych przejawów wyjątkowej produkcji odkrywkowej, co zwiększa[ło] szacunkową rentowność całości«, oraz do celu w postaci rocznej produkcji w wysokości 240 000 t, która mogła zostać sprzedana, a która została przekroczona".

186 Komisja stwierdziła, że zwrot kwot w wysokości 233 492 186 ESP (1 403 316 EUR) w 1999 r. i w 2000 r. był zwrotem pożyczek uzyskanych między 1990 i 1993 r. i nie miał żadnego związku z planem ograniczenia działalności przedsiębiorstwa, zgłoszonym Komisji na lata 1998–2001. Komisja zaznaczyła także, że z pisma ministerstwa przemysłu i energii, wysłanego zgodnie z rejestrem w dniu 22 grudnia 1997 r., jak również z innych dokumentów jej przekazanych wynika, że zwroty dokonane przez

przedsiębiorstwo w 1999 r. i w 2000 r. były znacznie wyższe niż założone w początkowym planie spłat, a to z powodu zwłoki w płatnościach. Komisja podkreśliła, że zwrotnej pożyczce w wysokości 313 500 000 ESP towarzyszyły bezzwrotne subwencje w wysokości 209 mln ESP i 23 mln ESP, przeznaczone na działalność inwestycyjną i rozwój technologiczny.

187 Komisja przypomina, że skarżąca otrzymywała co roku pomoc przeznaczoną na pokrycie około 40% kosztów operacyjnych kopalni głębinowej oraz 27% kosztów operacyjnych kopalni odkrywkowej. Ponadto cała wartość rezydualna dóbr trwałych podrejonu La Prohida i istotnej części rejonu Buseiro na dzień 31 grudnia 2000 r. miała być zaakceptowana w zaskarżonej decyzji. Komisja uznała więc, że pomoc w wysokości 233 492 186 ESP (181 292 186 ESP za 1998 r. i 52 200 000 ESP za 2000 r.) odpowiadająca zwrotowi subwencji przyznanych w ramach PEAC, które mogły obejmować inwestycje w roboty górnicze w podrejonie La Prohida, doprowadziłaby do kumulacji pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem.

— Argumenty stron

188 Skarżąca stwierdza, że otrzymała między innymi kwotę w wysokości 313 500 000 ESP tytułem zwrotnej subwencji, która zgodnie z umową zawartą w dniu 30 grudnia 1989 r. z ministerstwem przemysłu i energii była przeznaczona na urządzenia i aktywa przeznaczone na zwiększenie produkcji górniczej. Zwrot tej kwoty obejmował okres od 1994 r. do 2000 r. W latach 1999–2000 skarżąca dokonała zwrotu kwoty w łącznej wysokości 233 492 186 ESP.

189 Skarżąca podnosi, że miała obowiązek zwrotu tej kwoty, która początkowo była przeznaczona na zwiększenie jej mocy produkcyjnych przy jednoczesnym rozpoczęciu

procesu stopniowego ich ograniczania w latach 1998–2000 w złożach w Buseiro i La Prohida. Skarżąca twierdzi zatem, że nie mogła dokonać zwrotu i amortyzacji wymienionej powyżej kwoty poprzez zwiększenie swoich mocy wydobywczych.

190 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

— Ocena Sądu

191 Należy zauważyć, że skarżąca nie kwestionuje tego, że zezwolenie na pomoc na restrukturyzację doprowadziłoby do kumulacji pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, ponieważ po pierwsze, przedsiębiorstwo otrzymało pomoc przeznaczoną na pokrycie około 40% kosztów eksploatacji kopalni głębinowej i 27% kosztów eksploatacji kopalni odkrywkowej, a po drugie, pomoc przeznaczona na pokrycie całej wartości rezydualnej dóbr trwałych podrejonu La Prohida i istotnej części rejonu Buseiro na dzień 31 grudnia 2000 r. została zaakceptowana w zaskarżonej decyzji. Skarżąca nie kwestionuje również tego, że kwota zwrotu dokonanego przez nią w 1999 r. i w 2000 r. znacznie przewyższała początkowo przewidziany plan spłat z powodu zwłoki w płatnościach.

192 Sąd stwierdza ponadto, że skarżąca nie wykazała, że w trakcie postępowania administracyjnego przekazała Komisji precyzyjne informacje pozwalające jej w razie konieczności na określenie części pożyczki przyznanej w ramach PEAC, która już nie została zamortyzowana w drodze zwiększenia mocy wydobywczej, które miało miejsce przez podjęciem kroków restrukturyzacyjnych i które nie było zawarte w ramach wartości rezydualnej prac górniczych objętych pomocą na pokrycie wydatków nadzwyczajnych.

193 Przez wzgląd na powyższe Sąd uważa, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie w motywie 87 zaskarżonej decyzji, nie zezwalając na pomoc w kwocie 1 403 316,30 EUR (233 492 186 ESP) dotyczącą kosztów poniesionych wskutek zwrotu subwencji przyznanych w ramach PEAC.

194 W konsekwencji tę część zarzutu należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie kwoty w wysokości 602 146,29 EUR (100 188 713 ESP), dotyczącej budowy szybów wentylacyjnych i przeprowadzenia innych prac wentylacyjnych w rejonie Sorriba

— Zaskarżona decyzja

195 W motywie 83 i 105 zaskarżonej decyzji Komisja zauważyła, że pomoc w wysokości 602 146,29 EUR (100 188 713 ESP), której celem było zbudowanie szybów wentylacyjnych i przeprowadzenie innych prac wentylacyjnych dla rejonu Tres Hermanos, odpowiadała inwestycjom w infrastrukturę górniczą. Komisja stwierdziła, że nowe inwestycje nie mogły zostać uznane za zobowiązania odziedziczone na podstawie rozporządzenia nr 1407/2002 lub na podstawie decyzji nr 3632/93. Komisja zaznaczyła ponadto, że ze zgłoszenia Królestwa Hiszpanii z dnia 19 grudnia 2002 r. wynikało, że w ramach planu restrukturyzacji kopalni na lata 2003–2007 państwo to nie planowało przyznania pomocy na inwestycje tego rodzaju jak te przewidziane w art. 5 ust. 2 rozporządzenia nr 1407/2002. Zdaniem Komisji, taka pomoc inwestycyjna byłaby ponadto niezgodna z pomocą przeznaczoną na pokrycie strat operacyjnych w rejonie Sorriba, jaką Królestwo Hiszpanii przyznało skarżącej. Pomoc ta nie odpowiadała bowiem wymogom z ust. I lit. l) załącznika do decyzji nr 3632/93, ponieważ

celem spornych inwestycji była eksploatacja złóż w podrejonie Tres Hermanos. Pomoc ta nie odpowiadała również załącznikowi do rozporządzenia nr 1407/2002. Zdaniem Komisji, nowych inwestycji nie można było więc uznać za odziedziczone zobowiązania.

— Argumenty stron

196 Skarżąca stwierdza, że stopniowe zaprzestanie eksploatacji podrejonu La Prohida wymagało dostosowania istniejącego systemu wentylacyjnego w kopalni, która miała pozostać czynna. W konsekwencji należało zbudować szyby wentylacyjne o długości 463 m za łączną kwotę 581 825,70 EUR (96 807 659,90 ESP).

197 Skarżąca podnosi, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, niesłusznie uznając, że prace wentylacyjne były przeznaczone dla kopalni w podrejonie Tres Hermanos. Podkreśla ona, że zaprzestanie eksploatacji podrejonu La Prohida odbywało się etapami, co spowodowało konieczność stopniowego dostosowywania wewnętrznego sytemu wentylacyjnego w chodnikach, które tymczasowo były w dalszym ciągu eksploatowane, zgodnie z wymogami prawa hiszpańskiego. W związku z tym, że szyby wentylacyjne i chodniki, dla których szyby te były przeznaczone, są obecnie nieczynne, nie można stwierdzić, że dostosowanie systemu wentylacji było nową inwestycją.

198 Skarżąca dodaje, że obok wybudowania wyżej wspomnianych szybów wentylacyjnych i odzyskania poziomego chodnika zostały wykonane inne prace konieczne do odnowienia systemu wentylacyjnego kopalni w celu połączenia czwartego poziomu podrejonu Tres Hermanos z pierwszym poziomem podrejonu La Prohida. Skarżąca podkreśla, że budowa tych szybów wentylacyjnych była konsekwencją zaprzestania eksploatacji podrejonu La Prohida i nie miałaby miejsca, gdyby ostatecznie nie zamknięto tego podrejonu.

199 W trakcie rozprawy skarżąca sprecyzowała, że w tamtym czasie system wentylacji w podrejonie Tres Hermanos był w dalszym ciągu operacyjny i bazował na wentylatorze umieszczonym w podrejonie La Prohida. Następnie ten podrejon został całkowicie zamknięty.

200 Komisja kwestionuje zasadność argumentów przedstawionych przez skarżącą.

— Ocena Sądu

201 Z art. 5 decyzji nr 3632/93 wynika, że pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych ma na celu pokrycie kosztów wynikających z modernizacji, racjonalizacji i restrukturyzacji przemysłu węglowego, które nie mają związku z bieżącą produkcją.

202 Jak przyznała sama skarżąca, zaprzestanie eksploatacji podrejonu La Prohida wymagało przeprowadzenia pewnych prac w celu zapewnienia wentylacji podrejonu Tres Hermanos, który pozostawał czynny. Tak więc sporne prace wentylacyjne, przy założeniu, że przyczyną ich podjęcia było zamknięcie kopalni La Prohida, mają związek z bieżącą produkcją kopalni Tres Hermanos w rozumieniu art. 5 decyzji nr 3632/93.

203 W odniesieniu do twierdzenia skarżącej, że sporne prace były konieczne do zapewnienia wentylacji podrejonu La Prohida w okresie poprzedzającym zaprzestanie jego eksploatacji, Sąd uważa, że przez wzgląd na proporcje między zainwestowanymi kwotami i tymczasowym charakterem wentylacji w rejonie La Prohida w okresie zaprzestania jego eksploatacji Komisja mogła uznać, nie popełniając przy tym

oczywistego błędu w ocenie, że te prace w rzeczywistości miały na celu zapewnienie wentylacji w podrejonie Tres Hermanos, a w konsekwencji, że miały one związek z bieżącą produkcją. Ta ocena Komisji jest wsparta faktem, potwierdzonym przez skarżącą w trakcie rozprawy, że sporny system wentylacyjny w dalszym ciągu jest operacyjny i zapewnia wentylację w podrejonie Tres Hermanos.

204 W konsekwencji Sąd ocenia, że biorąc pod uwagę dostępne informacje, Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, nie zezwalając na pomoc w wysokości 602 146,29 EUR (100 188 713 ESP) na wybudowanie szybów wentylacyjnych i przeprowadzenie innych prac wentylacyjnych w rejonie Sorriba.

205 Z powyższego wynika, że tę część zarzutu należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie kwoty w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP), przeznaczonej na pokrycie nadzwyczajnych kosztów restrukturyzacji, które w przyszłości wynikną z zamknięcia podrejonu La Prohida

— Zaskarżona decyzja

206 W motywach 84 i 106 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła, że rezerwa w kwocie 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP), przeznaczona na pokrycie nadzwyczajnych kosztów restrukturyzacji, które miały wyniknąć w przyszłości z zamknięcia podrejonu La Prohida, z częściowego zamknięcia rejonu Buseiro lub z zamknięcia obu, nie była objęta zgłoszeniem pomocy planowanej przez Królestwo Hiszpanii na 2001 r. Zdaniem Komisji, nie można było stwierdzić zgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem, ponieważ wykraczała ona poza zakres zgłoszenia oraz kwotę wypłaconą z wyprzedzeniem przez Królestwo Hiszpanii za 2001 r.

— Argumenty stron

207 W pierwszej kolejności skarżąca podnosi, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że sporna rezerwa odnosiła się nie tylko do podrejonu La Prohida, lecz również do rejonu Buseiro. W tym względzie ze sprawozdania niezależnych biegłych z dziedziny górnictwa miało wynikać, że wspomniana rezerwa była przeznaczona wyłącznie na pokrycie przyszłych wydatków związanych z podziemnymi złożami w podrejonie La Prohida.

208 Skarżąca podnosi następnie, że zgłoszenia dokonane przez Królestwo Hiszpanii w odniesieniu do pomocy, której przyznanie jest planowane w celu pokrycia kosztów nadzwyczajnych, nie rozróżniają indywidualnych kosztów w zależności od ich przeznaczenia. Wspomniane zgłoszenia dotyczyły łącznych kwot pomocy dla przemysłu górniczego, co potwierdza fakt, że decyzje Komisji zezwalające na przyznanie pomocy dotyczyły kwot ogólnych i nie przedstawiały analizy szczegółowych kosztów każdego z przedsiębiorstw, dla których pomoc była przeznaczona. Skarżąca dodaje, że decyzja Komisji nr 341/94/EWWiS z dnia 8 lutego 1994 r. wykonująca decyzję nr 3632/93 (Dz.U. L 49, str. 1) nie wymagała od państw członkowskich wskazania konkretnych kosztów, dla których miała być przeznaczona pomoc na pokrycie wydatków nadzwyczajnych, ponieważ pomoc przewidziana w art. 5 decyzji nr 3632/93 mogła być zgłoszona w dowolnej formie na podstawie ust. 3 załącznika 2 do decyzji nr 341/94. Skarżąca twierdzi, że Komisja nie mogła więc uznać, że rezerwa w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP), ustanowiona przez skarżącą w celu pokrycia przyszłych kosztów związanych ze szkodami na powierzchni, nie była objęta zgłoszeniem pomocy planowanej przez Królestwo Hiszpanii na 2001 r.

209 Skarżąca dodaje, że pomoc została jej przyznana w latach 1998, 2000 i 2001 nie tylko z uwzględnieniem rzeczywiście poniesionych kosztów, lecz również w stosunku do zakładanych kosztów przyszłych.

210 Skarżąca podkreśla również, że sporna rezerwa stanowi jedynie podwyżkę rezerwy ustanowionej przez nią w 2001 r. Roczne sprawozdanie skarżącej za 2001 r. wskazuje bowiem na to, że rezerwa w wysokości 70 000 000 ESP została ustanowiona w celu pokrycia kosztów wynikających z zaprzestania działalności w podrejonie La Prohida. Ta kwota okazała się jednak niewystarczająca na pokrycie tych kosztów.

211 Komisja podnosi, że ta rezerwa nie odpowiada żadnej pomocy zgłoszonej i rzeczywiście wypłaconej przez Królestwo Hiszpanii. Komisja twierdzi, że skarżąca w ten sposób próbuje uzyskać stwierdzenie zgodności ze wspólnym rynkiem części pomocy, w odniesieniu do której uznano, że została nadużyta i że jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, poprzez powiązanie jej z nieokreślonymi kosztami przyszłymi, których zgodności z rzeczywistymi kosztami zamknięcia Komisja nie jest w stanie ustalić. Z tego powodu nie można w tym zakresie zezwolić na przyznanie żadnej pomocy. Komisja dodaje, że pomoc dozwolona w niniejszym przypadku pokrywa w dużym stopniu koszty zamknięcia, bez konieczności zapewnienia rezerw na przyszłe dodatkowe koszty. Ponadto odpowiednie koszty w innych państwach członkowskich były znacznie niższe.

— Ocena Sądu

212 Należy przede wszystkim zauważyć, że skarżąca kwestionuje fakt, że kwota w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) nie została objęta zgłoszeniem pomocy planowanej przez Królestwo Hiszpanii w 2001 r. W konsekwencji skarżąca kwestionuje również fakt, że ta kwota nie stanowi części rzeczywiście wypłaconej pomocy w 2001 r. w oczekiwaniu na decyzję Komisji.

213 Następnie należy podkreślić, że z odpowiedzi Komisji na pytania postawione przez Sąd wynika, że Królestwo Hiszpanii zgłosiło za 2001 r. pomoc na rzecz skarżącej,

która wynosiła 393 971 600 ESP, czyli 2 367 817 EUR. Jak zauważa Komisja, art. 2 zaskarżonej decyzji uznaje za zgodną ze wspólnym rynkiem pomoc w wysokości 2 249 759,37 EUR (374 328 463 ESP) przeznaczoną na pokrycie nadzwyczajnych kosztów zamknięcia za 2001 r.

214 W konsekwencji zezwolenie Komisji na przyznanie pomocy w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) prawdopodobnie podniosłoby wysokość pomocy na pokrycie wydatków nadzwyczajnych za 2001 r., która została uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, do poziomu przekraczającego kwotę zgłoszoną przez Królestwo Hiszpanii oraz kwotę 2 303 817 EUR (383 322 896 ESP), która rzeczywiście została wypłacona skarżącej.

215 Należy jednak stwierdzić, że część kwoty 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) w wysokości 54 057,63 EUR (8 994 433 ESP) nie przekracza łącznej kwoty 2 303 817 EUR (383 322 896 ESP), którą rzeczywiście wypłacono skarżącej.

216 Komisja nie przedstawiła żadnego dowodu pozwalającego na stwierdzenie, że wspomniana kwota w wysokości 54 057,63 EUR nie była objęta łączną kwotą pomocy zgłoszonej Komisji przez Królestwo Hiszpanii.

217 Ponieważ część kwoty w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) przeznaczonej na utworzenie spornej rezerwy mogła być objęta pomocą, którą rzeczywiście wypłacono przedsiębiorstwu, obowiązkiem Komisji było określenie, czy kwota 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) lub przynajmniej istotna jej część wynosząca 54 057,63 EUR (8 994 433 ESP), spełniała prawne wymogi umożliwiające objęcie jej pomocą na pokrycie wydatków nadzwyczajnych.

218 Należy jednak stwierdzić, że z zaskarżonej decyzji nie wynika, aby Komisja dokonała takiej analizy. Komisja nie zbadała bowiem kwoty przeznaczonej na utworzenie spornej rezerwy ani pod kątem art. 5 decyzji nr 3632/93, ani pod kątem art. 7 rozporządzenia nr 1407/2002. Jak wynika z pkt 206 powyżej, Komisja ograniczyła się do stwierdzenia w motywie 84 i 106 zaskarżonej decyzji, że kwota 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) wykraczała poza zgłoszoną kwotę pomocy i poza kwotę wypłaconą z wyprzedzeniem.

219 W konsekwencji należy uznać, że Komisja naruszyła obowiązujące przepisy poprzez niezbadanie, czy mogła podlegać pomocy na pokrycie wydatków nadzwyczajnych przynajmniej kwota w wysokości 54 057,63 EUR (8 994 433 ESP) wchodząca w skład łącznej kwoty w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP), przeznaczona na ustanowienie rezerwy na pokrycie nadzwyczajnych kosztów restrukturyzacji, jakie miały wniknąć w przyszłości z zamknięcia podrejonu La Prohida.

220 W związku z tym, że Komisja w swojej obronie podnosi jeszcze, że sporna rezerwa jest próbą uzyskania przez skarżącą stwierdzenia zgodności ze wspólnym rynkiem części pomocy, którą uznano za stanowiącą nadużycie i niezgodną ze wspólnym rynkiem, wystarczy stwierdzić, że twierdzenie to nie jest niczym poparte. Ponadto ponieważ okoliczność ta nie jest wymieniona w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, na którym opiera się odmowa uznania przez Komisję za zgodną ze wspólnym rynkiem pomocy, którą przypuszczalnie przeznaczono na pokrycie kwoty spornej rezerwy, brak uzasadnienia w tej kwestii nie może być załagodzony w trakcie postępowania (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 26 listopada 1981 r. w sprawie 195/80 Michel przeciwko Parlamentowi, Rec. str. 2861, pkt 22).

221 W konsekwencji należy przychylić się do tej części zarzutu.

222 Przez wzgląd na powyższe należy zgodzić się z częścią czwartego zarzutu dotyczącą kwoty w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP) przeznaczonej na utworzenie rezerwy na pokrycie nadzwyczajnych kosztów restrukturyzacji, jakie w przyszłości miały wyniknąć z zamknięcia podrejonu La Prohida, w zakresie kwoty 54 057,63 EUR (8 994 433 ESP). W pozostałym zakresie należy jednak tę część zarzutu oraz cały zarzut czwarty oddalić.

Wniosek

223 Wobec całości powyżej przedstawionych powodów należy stwierdzić nieważność art. 3 lit. b) zaskarżonej decyzji w zakresie dotyczącym kwoty 54 057,63 EUR (8 994 433 ESP) oraz art. 4 ust. 1 lit. b) zaskarżonej decyzji. W pozostałym zakresie skargę należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

224 Na podstawie art. 87 ust. 3 regulaminu Sądu w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron Sąd może postanowić, że koszty zostaną podzielone albo że każda ze stron poniesie swoje własne koszty.

225 W niniejszym przypadku, ponieważ skarga wniesiona przez skarżącą została w części uwzględniona, Sąd uznaje, że słuszna ocena okoliczności faktycznych niniejszego przypadku wymaga, aby skarżąca pokryła cztery piąte własnych kosztów i cztery piąte kosztów poniesionych przez Komisję, natomiast Komisja — jedną piątą własnych kosztów oraz jedną piątą kosztów poniesionych przez skarżącą.

Z powyższych względów

SĄD (druga izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

1) **Stwierdza się nieważność art. 3 lit. b) w zakresie dotyczącym kwoty 54 057,63 EUR (8 994 433 ESP) oraz art. 4 ust. 1 lit. b) decyzji Komisji 2004/340/WE z dnia 5 listopada 2003 r. w sprawie pomocy na pokrycie wydatków nadzwyczajnych na rzecz González y Díez, SA (pomocy na 2001 r. i nadużycia pomocy na 1998 r. i 2000 r.) zmieniającej decyzję 2002/827/EWWiS.**

2) **W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.**

3) Skarżąca pokrywa cztery piąte własnych kosztów i cztery piąte kosztów poniesionych przez Komisję, a Komisja pokrywa jedną piątą własnych kosztów i jedną piątą kosztów skarżącej.

Pirrung Meij Forwood

Pelikánová Papasavvas

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 12 września 2007 r.

Sekretarz Prezes

E. Coulon J. Pirrung

Spis treści

Ramy prawne ..... II - 3128

Okoliczności powstania sporu ..... II - 3134

Postępowanie ..... II - 3139

Żądania stron ..... II - 3140

Co do prawa ..... II - 3141

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na braku kompetencji Komisji do wydania art. 1, 3 i 4 zaskarżonej decyzji ..... II - 3141

Argumenty stron ..... II - 3141

Ocena Sądu ..... II - 3146

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu istotnych wymogów proceduralnych w postępowaniu przeprowadzonym w celu cofnięcia art. 1, 2 i 5 decyzji 2002/827 i w celu wydania zaskarżonej decyzji ..... II - 3153

Argumenty stron ..... II - 3153

Ocena Sądu ..... II - 3156

— W przedmiocie dopuszczalności ..... II - 3156

— Co do istoty ..... II - 3158

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań i istotnych wymogów proceduralnych ..... II - 3161

Argumenty stron ..... II - 3161

Ocena Sądu ..... II - 3164

W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na oczywistych błędach w ocenie ..... II - 3170

W przedmiocie kwoty w wysokości 295 409,47 EUR (49 152 000 ESP), przeznaczonej na budowę chodników o długości 1030 m w podrejonie La Prohida .... II - 3171

— Zaskarżona decyzja ..... II - 3171

— Argumenty stron ..... II - 3171

— Ocena Sądu ..... II - 3172

W przedmiocie kwoty w wysokości 513 757,49 EUR (85 482 054 ESP), dotyczącej przewozu 1 005 080 m^3 ziemi w rejonie Buseiro ..... II - 3174

— Zaskarżona decyzja ..... II - 3174

— Argumenty stron ..... II - 3174

— Ocena Sądu ..... II - 3175

W przedmiocie kwoty w wysokości 547 066,46 EUR (91 024 200 ESP), odpowiadającej umowom zawartym z rządem Asturii gwarantującym rekultywację terenów ..... II - 3176

— Zaskarżona decyzja ..... II - 3176

— Argumenty stron ..... II - 3177

— Ocena Sądu ..... II - 3179

W przedmiocie kwoty w wysokości 372 176,75 EUR (61 925 000 ESP), odpowiadającej cenie nabycia terenów graniczących z częścią zachodnią rejonu Buseiro, których eksploatacji zaprzestano wskutek zmiany poziomu rzędnej ..... II - 3181

— Zaskarżona decyzja ..... II - 3181

— Argumenty stron ..... II - 3181

— Ocena Sądu ..... II - 3182

W przedmiocie kwoty w wysokości 1 403 316,30 EUR (233 492 186 ESP), dotyczącej kosztów poniesionych w związku ze zwrotem subwencji przyznanych w ramach PEAC ..... II - 3184

— Zaskarżona decyzja ..... II - 3184

— Argumenty stron ..... II - 3185

— Ocena Sądu ..... II - 3186

W przedmiocie kwoty w wysokości 602 146,29 EUR (100 188 713 ESP), dotyczącej budowy szybów wentylacyjnych i przeprowadzenia innych prac wentylacyjnych w rejonie Sorriba ..... II - 3187

— Zaskarżona decyzja ..... II - 3187

— Argumenty stron ..... II - 3188

— Ocena Sądu ..... II - 3189

W przedmiocie kwoty w wysokości 601 012,10 EUR (100 000 000 ESP), przeznaczonej na pokrycie nadzwyczajnych kosztów restrukturyzacji, które w przyszłości wynikną z zamknięcia podrejonu La Prohida ..... II - 3190

— Zaskarżona decyzja ..... II - 3190

— Argumenty stron ..... II - 3191

— Ocena Sądu ..... II - 3192

Wniosek ..... II - 3195

W przedmiocie kosztów ..... II - 3195